PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada. Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

LIAUDIES BALSAS
Kanados Lietuvių Savaitinis Laikraštis, Leidžiamas Lietuvių Spaudos Draugijos Kanadoj. P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

Nr. 502 PENKTADIENIS, GEGUŽĖS (MAY) 23, 1941, TORONTO, ONTARIO METAI X

ATRODO FRANCIJA IR ANGLIJA, BUVUSIOS SAJUNGININKĖS, EINA PRIE SUSIKIRTIMO

Petain ir Darlan Vyriausybė Eina Prie Visiško Bendradarbiavimo su Vokietija Prieš De Gaulle Šalininkus ir Angliją

Jau Išmušus Valandą Atimti Iš De Gaulle Šalininkų Visą Teritoriją

VICHY. — Nors nepaprastai tragiška, tačiau visi reiškiniai rodo, kad Francija, buvusi Anglijos sąjungininkė, neilgai trukus kariaus prieš Angliją kartu su Vokietija, kaip kad anksčiau kariavo prieš Vokietiją kartu su Anglija.

Pirmu toj kryptyj žingsniu yra leidimas vokiečių orlaiviams naudotis jos kolonijos Sirijos aerodromais.

Kitas ir dar svarbesnis žingsnis, tai francūzų antiorlaivinių kanuolių šaudymas į Anglijos orlaivius virš Sirijos.

Prie to, informacijų ofisas išleido pareiškimą, kuriame sakoma, kad jau išmušė valanda Francijai atsiimti visas imperijos teritorijas, supraskit iš De Gaulle šalininkų. Jokia kita jėga neturinti teisės kištis į Francijos reikalus, kitaip sakant, užstoti degaliečius.

Diplomatiniuose ratuose yra manoma, kad Francija pradės kampaniją prieš degaliečius, kurie turi nekurias kolonijas Afrikoje. O tas prives prie pilno bendradarbiavimo su Vokietija ir susikirtimo su Anglija.

Informacijų buras atvirai kaltina Angliją ir jos talkininkus degaliečius, būk jie norį atplėšti nuo Francijos Siriją.

Yra manoma, kad Francija atičuos Vokietijai prieš pereitą karą jai priklausiusias kolonijas Afrikoj.

DEGALIEČIAI IR ANGLIJA TURI 190 FRANCIJOS LAIVŲ

VICHY. — Degaliečiai ir Anglija kontroliuoja 190 Francijos laivų.

Apskaičiuojama, kad Francija neteko vieno trečdalio savo laivų. Vienus paėmė Anglija, kitus Vokietija, o treti buvo nuskandinti.

DAVID MCLEAN, škotas, kuriam teko "laimė" pagauti Hessą.

Francuzai Kariausią Jeigu Anglai Bandysią Užimti Siriją

ANKARA. — Francūzų komisionierius del Sirijos perspėjo Britanijos imperiją, jog francūzai kariaus, jeigu Britanijos jėgos bandys užimti Siriją, Francijos koloniją Artimuosiuos Rytuos.

Šis perspėjimas buvo paskelbtas per radio iš Beiruto už kelių valandų po to, kai iš tos pačios stoties buvo pranešta, jog Francija laikysis su Vokietija

Tai buvo atsakymas į Britanijos perspėjimą, kad Britanijos jėgos užims Siriją, jeigu Francijos vyriausybė leis vokiečiams naudotis Sirijos aerodromais.

Po to, kai buvo sužinota, jog vokiečiai, kelyje į Iraką, buvo nusileidę į Sirijos aerodromus, britų bomberiai bombardavo Sirijos aerodromus ir smarkiai apardė.

Francijos Spauda Ragina Rooseveltą Tarpininkauti

Jeigu Jis Netaikysiąs, Tai Francija Stosianti Su Vokietija

VICHY. — Vokiečių kontroliuojama Paryžiaus spauda staiga nuo atakų ant prezidento Roosevelto perėjo prie raginimų, kad prezidentas Rooseveltas bandytų sutaikyti Angliją ir Vokietiją.

Girdi, prezidentui Rooseveltui yra proga pasirinkti vieną iš dviejų: bandymą sutaikyti, ar įtraukimą Suvienytų Valstijų į karą.

Spauda nurodo, kad Suvienytos Valstijos, turėdamos savo rankose tokią didelę karišką produkciją, galėtų diktuoti taiką Ašies jėgoms ir Britanijai.

Jeigu prezidentas Rooseveltas bandytų atsteigti taiką, Francija parentų jį visomis savo išgalėmis, sako spauda.

O jeigu prezidentas Rooseveltas atsisakysiąs taikyti, tai Francija išpildysianti savo naujai duotą prižadą bendradarbiauti su Ašimi ir padėsianti Vokietijai suorganizuoti visą kontinentą, kad užtikrinti kuodidžiausią maisto ir industrinių produktų gamybą.

Francijos spauda mano, kad tik Rooseveltas ir popiežius tinka tarpininkų rolei.

Kas dar pažymėtina, tai kad ši kampanija labai supuola su Hesso pabėgimu į Britaniją.

LONDONAS. — Vokiečių orlaivių numestos bombos per 10 mėnesių, nuo birželio mėnesio 1940 metų iki gegužės mėnesio 1941 metų, 35,756 britus užmušė ir 47,856 sužeidė. Bendrai 83,612.

SOVIETŲ SĄJUNGOS LAKŪNAI NEPADĖDA IRAKIEČIAMS

MASKVA. — Sovietų Sąjungos žinių agentūra. Tass pranešė, kad Sovietų Sąjungos lakūnai nepadeda irakiečiams.

Užsienio spaudoj pasirodę žinios apie Sovietų Sąjungos lakūnų pagalbą irakiečiams esančios gryna fabrikacija.

Amerika Grumoja Salų Ir Aukso Užgrobimu

WASHINGTON. — Jeigu Francijos vyriausybė pradėtų kooperuoti su Vokietija, 21 Amerikos respublika įsteigtų laikiną savo administraciją Francijos kolonijose Amerikos pašonėj.

Svarbiausiu punktu būtų užėmimas Francijos salos Martinique, ant kurios randasi apie $250,000,000 Francijos aukso, taipgi Amerikoj gamintų 100 orlaivių.

Martinique sala tari 385 ketvirtaines mylias su 260,000 gyventojų ir randasi netoli Vakarų Indijos ir Pietų Amerikos.

Kitos Francijos kolonijos palei Ameriką yra Guadaloupe, 688 ketvirtainių mylių, Francijos Guina, 65,000 ketvirtainių mylių (Pietų Amerikoj), ir St. Pierre sala palei Newfoundlandą.

Taipgi Amerika grumoja De Gaulle valdžios pripažinimu ir Francijos fondų jai atidavimu. Užšaldytų Francijos fondų Amerikoj priskaitoma iki $1,500,000,000.

GENERAL MOTORS DARBININKAI GAUS $50,000,000 DAUGIAU

WASHINGTON. — CIO Automobilių Darbininkų Unija iškovojo del General Motors darbininkų algų pakėlimą po 10 centų į valandą.

Bendrai, General Motors darbininkai per metus gaus $50,000,000 daugiau.

General Motors korporacija spyrėsi, bet pamačius, kad darbininkai rengiasi streikuoti, o nekuriose dirbtuvėse buvo jau išėję, sutiko nusileisti.

125,000 Unijistų Pasisakė Prieš 7440 Parėdymą

TORONTO. — Toronto Distrikto Darbo Tarybai pasisakius prieš 7440 vyriausybės parėdymą, skaičius unijistų, pasisakiusių prieš minimą parėdymą pasiekė 125,000.

Toronto Distrikto Darbo Taryba atstovauja 35,000 unijistų, afiliavusių prie ADF.

7440 parėdymas užšaldo algas tokiam aukštyje, koks buvo prieš karą su reikalavimu, kad jos būtų pakeltos ant tiek, kiek pakyla pragyvenimas.

John Buckley, Toronto Distrikto Darbo Tarybos sekretorius, pareiškė, kad valdžia geriau padarytų draftuodama industriją, negu darbininkus.

Jis sako, kad karas finansuojamas iš darbininkų uždarbių, todel visai paprastas dalykas, kad darbininkai reikalautų iš samdytojų aukštesnių algų.

ABITIBI KOMPANIJOS PELNAS PAKILO

TORONTO. — Abitibi Power and Paper Kompanija skelbia, kad 1940 metais jos pelnas buvo daug didesnis, negu 1939 metais.

1940 metais ji turėjo pelno $8,187,163, palyginus su $3,949,027 1939 metais.

KOMPANIJA TURI 5 TONŲ SUNKVEŽIMĮ KOVAI PRIEŠ DARBININKUS

OTTAWA. — Apsigynimo ministeris pripažino, kad Consolidated Mining and Smelting Kompanija savo įmonėms British Columbijoj apsaugoti turi 5 tonų braniruotą automobilį, apginkluotą kulkosvaidžiais.

Automobilis esąs apkaustytas pusės colio storio plienu.

Senatorius Pepper Sako Šis Karas Tęsis 10 Metų

HAMILTON. — Kalbėdamas laike Victory Loan Komiteto surengtų pietų, floridietis senatorius Claude Papper pareiškė, kad šis karas tęsis 10 metų ar daugiau.

"Šis karas," sakė jis, "kuris yra mirtina kova, tęsis dešimtį metų, o gal ilgiau. Hitleris nesuklups per tą laiką."

Jis sako, kad Vokietijos žmonės su Hitleriu. Hitleris Vokietijoj gautų daugiau balsų, negu prezidentas Rooseveltas Amerikoj.

Bet Anglija, su Amerikos pagalba, vistiek nugalėsianti Vokietiją.

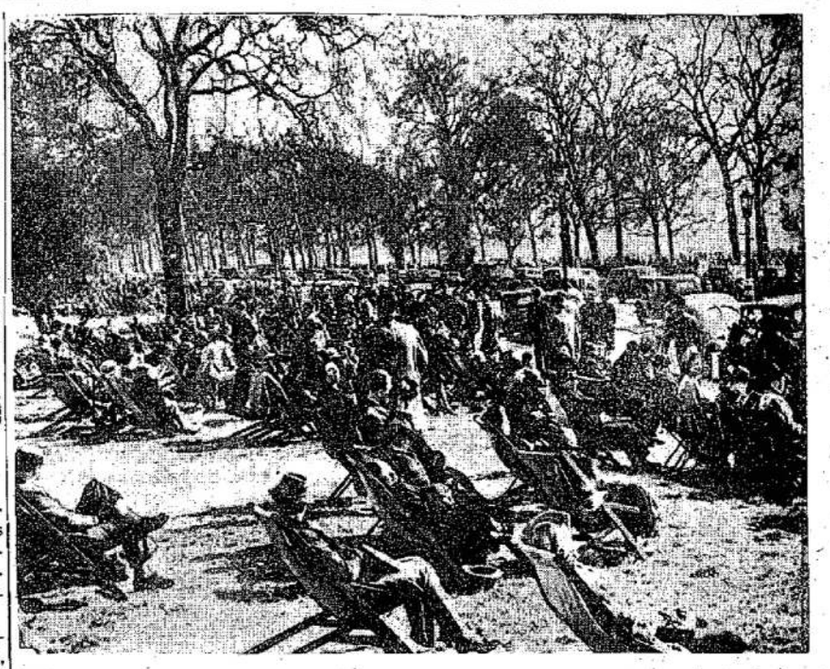

LONDONIEČIAI, dauguma netekę savo namų, dienos metu Hyde parke leidžia laiką saulės kaitroje. Gegužės 4 dieną sėdynių tikietų pardavinėtojai nusiskundė, kad maža sėdynių.

Nazių Nuskandintame Egipto Laive Buvo 323 Asmenys, Jų Tarpe 120 Amerikiečių

VOKIEČIAI PALIUOSUOS 100,000 FRANCŪZŲ

VICHY. — už tai, kad Vichy vyriausybė sutiko kooperuoti su Vokietija, vokiečiai sutiko paliuosuoti 100,000 francūzų karo belaisvių, kurie senesnio amžiaus, dalyvavę ir pereitame kare.

Viso vokiečiai turi 1,800,000 francūzų karo belaisvių.

FRANCIJA GRUMOJA UŽPUOLIMU ANT PALESTINOS

VICHY. — Aukšti Francijos autoritetai pareiškė, kad Francijos orlaivynas pradės bombarduoti Palestiną, jeigu Britanijos bomberiai nenustos puolę ant Sirijos.

Visi Įsiveržėliai Esą Užmušti ar Suimti

LONDONAS. — Pranešimai iš Kairo, Egipto, sako, kad veik visi vokiečiai, kurie buvo nusileidę ant Kretos salos parašiutais, sklandituvais, arba užmušti, arba suimti.

Apskaičiuojama, kad buvo apie 1,500 nazių išmestų iš transportinių orlaivių.

Britų ir Graikų jėgos laikančios situaciją savo rankose.

Tačiau yra manoma, kad naziai bandys išmesti daugiau jėgų ir kova del Kretos salos bus labai didelė. Britų ir Graikų jėgos jokia kaina salos neužleisiančios.

BEIRUT, Lebanon. — Francūzų vyriausybė davė parėdymą, kad Britanijos konsulai Sirijoj kaip galint greičiau apleistų Siriją.

Tai esąs atsakymas britams į bombardavimą Sirijos aerodromų.

Buvo Gabenama 20 Ambulansų Po $1,350 Kiekvienas Ambulansas

NEW YORK. — Iš Brazilijos į Pietų Afriką plaukusiame ir nazių nuskandintame Egipto laive Zamzam buvo 203 keleiviai, jų tarpe 120 amerikiečių ir 15 kanadiečių. Taipgi 120 laivo įgulos.

Amerikiečių tarpe buvo 24 jauni amerikiečiai ambulansų vairuotojai, British-American ambulansų korpuso nariai, vykusieji į Afriką laisvųjų francūzų pagalbai, ir 36 katalikų ir protestonų misijonieriai.

Ambulanso korpusas gabenosi 20 ambulansų, kainuojančių po $1,350 kiekvienas. Prie to buvo taisymo trokas, lauko virtuvė ir personalo automobilis.

Įgulą sudarė egiptiečiai, išskyrus 10 britų oficierių.

Kas atsitiko su visais keleiviais ir įgula kol kas nėra žinoma. Spėjama, kad veikiausiai nekurie buvo paimti į vokiečių nelaisvę, kadangi yra manoma, jog Zamzam nuskandino ne submarinas, o kruizeris ar apginkluotas laivas. (Vokiečiai giriasi, kad visi keleiviai jų nelaisvėj).

LONDONO LAIKRAŠTIS PRAŠO AMERIKĄ PASKELBTI KARĄ

LONDONAS. — Liberališkos minties News-Chronicle prašo Ameriką paskelbti karą Vokietijai.

Laikraštis nurodo, kad kuo ilgiau karas tęsis, tuo bus sunkiau atsteigti taiką.

WINNIPEG. — Teisėjas R. S. Graham nuteisė Annie S. Buller 2 metais kalėjimo sulig Kanados Apsigynimo Reguliacijų.

Metus pritelsė už prigulėjimą prie Komunistų Partijos ir metus už leidimą nelegalės literatūros.

BRITAMS ŠEKASI KOVOJE SU IRAKIEČIAIS

CAIRO. — Britų jėgos žygiuojančios linkui Bagdado, nugalėjo irakiečius prie Falluja ir užėmė tiltą ant Eufrato upės.

Britai ir laisvieji francūzai bombarduoja militarinius punktus Irake.

KINAI UŽDAVĖ JAPONAMS SMŪGĮ

ČUNKING. — Pietinėj Šansi provincijos daly kinai uždavę japonams didelį smūgį.

Japonų pastangos išvaryti kinus iš Didžiojo Geltonosios Upės užsisukimo jiems kainavusios tūkstančius kareivių.

Kinai įsiveržę į japonų linijas ir užpuolę juos iš šonų ir užpakalio.

Ši vieta gana kalnuota, todel kinams labai patogi.

Japonai kinų pasisekimus užginčija. Jie sako, kad kinai nukentėjo.

Italai Etiopijoj Pasidavė Visiškai

LONDONAS. — Paskutinės italų jėgos Etiopijoj, su Aosta kunigaikščiu priešakyje, pasidavė anglų jėgoms.

Šios paskutinės italų jėgos buvo iš visų pusių apsuptos Amba Alaji kalnuos su apylinkiniais rajonais. Viso buvo apie 7,000.

Tai bus jau visos Italų kolonijos rytinėj Afrikoj užimtos anglų.

Etiopija, Eritreja, Somalilandas užima 1,700,000 ketvirtainių mylių, su 12,000,000 gyventojų. Tai 15 kartų didesnis plotas, negu pati Italija.

Dabar Anglija dalį savo kariuomenės iš Etiopijos galės perkelti į kitus frontus.

Liaudies Balsas

VIENINTELIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA SYKĮ Į SĄVAITĘ

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai
Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada

ASMENIŠKAI KREIPKITĖS: 160 CLAREMONT ST., TORONTO.

PONAI NENORI NUSIVILKTI ŽIPONŲ

Reikalavimai, kad būtų viešai paskelbti visi kurie gauna virš $50,000 įeigų į metus, persikelia į parlamentą. Kelios dienos atgal CCF ir SC atstovai pareikalavo, kad finansų ministerija paskelbtų pavardes tų, kurie gauna virš $50,000 įeigų į metus. CCF atstovas nurodė, kad 1940 metais buvo 483 kanadiečiai, kurių pajamos viršijo $50,000. Vidutinės jų pajamos buvusios apie $97,-814. John Blackmore, Social Credit atstovas, pareiškė, kad nėra reikalo slėptis, jeigu žmogus legaliai gauna ir visą milijoną dolerių.

Finansų ministeris pareiškė, kad jis nenorėtų nukrypti nuo britiškos sistemos, kuri veikia Kanadoj. Jo manymu, gal būtų galima surasti kokį kitą būdą, kuris neiškeltų viršun asmenų, gaunančių dideles įeigas. Konservativų vadas R. B. Hanson tuojaus priminė finansų ministeriui, jog buvo duotas vyriausybės prižadas neskelbti pavardžių su didelėmis įeigomis.

Iš to matyti, kad ponai su didelėmis įeigomis nenori išsiduoti save. Gal daugelis iš tų, kurie šiandien agituoja žmones gyventi kuosiauriausiai, gauna dar tiek, kad galima gyventi karališkai, nežiūrint to, kad mokesčiais yra paimama daug daugiau.

CCF atstovas labai teisingai pastebėjo, kuomet pareiškė, kad Kanados darbo žmonės neša naštą kantriai, bet tuo pačiu sykiu nori žinoti, kokią "naštą" neša ir kiti, o ypatingai tie, kurie kitiems naštas krauna.

Suvienytose Valstijose dažnai spaudoj telpa pavardės aukštų asmenų su pažymėjimais, kiek jie gauna algų ir kitų įeigų. Kodel gi negalėtų būti paskelbta pavardės tų kanadiečių, kurių aukštos įeigos? Visuomenė tuomet žinotų, kas kaip neša karo naštą ir kas kaip vargsta ir lebauja.

SKUNDŽIASI ANTISEMITIZMO AUGIMU

Tenka pastebėti, kad žydų dvasiškiai—rabinai, kaip ir kiti žydų visuomenininkai, pakartotinai nusiskundžia antisemitizmo Kanadoje augimu. Atrodytų keista. Kanada juk kariauja prieš nazizmą, kuris žydų neapykantą pavertė savo politika. Tačiau yra faktas, kad antisemitizmas sparčiai auga.

Antisemitizmas yra keliamas daugeliu būdų. Vieni leidžia gandus, kad žydai valdo bankus ir industrijas. Kiti skleidžia gandus, kad žydai neina į kariuomenę. Treti vėl ką nors panašaus. Vienu žodžiu sakant, agitacija prieš žydus auga ir auga. Sykiu, žinoma, auga ir neapykanta.

Jeigu ta agitacija atitiktų tikrenybei, tai ne ką padarytum. Tiesos nepaslėpsi. Bet antisemitizmas yra skleidžiamas neprisilaikant teisybės. Ji skleidžia daugumoje atsitikimų sąmoningai tie, kurie nori nukreipti visuomenės atydą į ką nors, kad ji negalėtų matyti tikrųjų kaltininkų. Prie jų, žinoma, prisideda ir suklaidintieji.

Kalbant apie bankus ir industrijas, galima pasakyti, kad didžiųjų kapitalistų ir bankierių tarpe yra visokių, visų tautybių. Anglai veikiausiai užima pirmą vietą, nes jie yra senesni gyventojai ir jų yra daugiau. Atsižvelgiant į gyventojų skaičių tautybėmis, tai veik visos tautybės yra atstovaujamos veik vienodai, kaip bankierių ir industrialistų tarpe, taip ir mažesniame biznyje. Išimtys labai mažos. Kurie gyvena emigrantų distriktuose, tie, aišku, dažniau sutinka su žydais. Bet yra daug miestų, kur žydų visai nėra. Yra tokių miestų, kur žydai negali laikyti jokio biznio.

Antisemitizmas Kanadoje yra niekas kitas, kaip tik išnaudotojų agentų darbas. Jų tikslas nustatyti vieną gyventojų dalį prieš kitą, kad padalinus būtų lengviau valdyti. Šiuo laiku Kanadoj veik panašiai yra daroma ir su ateiviais. Nekuriose dirbtuvėse yra reikalaujama, kad darbininko tėvai būtų gimę Kanadoj, nors faktai kalba, kad politikos atžvilgiu tas jokios svarbos neturi. Politiniai žmones dalina ne tas, kur žmogus gimęs, bet ekonominė padėtis.

BEREIKALINGAS DŽIAUGSMAS

Hitlerio adjutanto Hesso atbėgimu Londonas iš pradžių labai apsidžiaugė. Girdi, Hessas atbėgo, kad "išgelbėti žmoniją." Hessas galėsiąs daug padėti Britanijai. Vienu žodžiu tariant, Hesso atbėgimas sukėlė didesnį džiaugsmą, negu kad perversmas Jugoslavijoj. Kas dar pažymėtina, tai kad tas džiaugsmas buvo visai neparemtas faktais. Kaip vėliau paaiškėjo, tai Hessas visai nesusipyko su Hitleriu. Darbo ministeris Bevinas viešai išsireiškė, kad Hitleris žinojo apie jo skridimą. Hesso atbėgimo tikslas buvo ne Britanijai padėti, o Vokietijai.

Jeigu Hessas būtų ir susipykęs su Hitleriu, tai ir tokiame atsitikime demokratinei valstybei nebūtų ko džiaugtis. Viena, tai kad vienas ar keli asmenys ne kažin ką gali padaryti, nors jie ir įtakingi žmonės būtų. Kita, ir svarbiausia, tai kad demokratinei valstybei nepritinka dėtis su tokiais ponais, kaip Hessas, kuris yra išliejęs daug Vokietijos liaudies kraujo. Hesso darbeliai perdaug biaurūs, kad būtų galima priimti jį į "demokratijos gelbėtojų" sąrašą.

Demokratijos neišgelbės vienas ar kitas atsivertėlis Hitlerio adjutantas. Demokratijos gelbėtojais yra darbo žmonės. Gi darbo žmonės yrą senai nusistatę prieš Hitlerį ir jo adjutantus, liaudies kankintojus. Bet demokratijų vadai liaudies, darbo žmonių, nepaiso. Priešingai, daugelį Hitlerio priešų laiko koncentracijos kempėse. Buvo iškeltas faktas, kad Anglijoj koncentracijos kempėse uždaryta daug pabėgėlių nuo Hitlerio. Keli šimtai antifašistų buvo atsiųsta į Kanadą. Tik vėliau jie buvo paliuosuoti ir priimti į kariuomenę.

Nazizmas laimi pagalba tąip vadinamų aukštų žmonių. Demokratija turi ieškoti darbo žmonių simpatijos. Tai aišku kaip diena. Davimas didesnių teisių darbininkams, pagerinimas jų būvio, praplėtimas demokratijos būtų didžiausia propaganda prieš nazizmą ir didžiausia pagalba demokratijai. Siaurinimas demokratijos, varžymas darbininkų tarnauja priešui.

HAMILTONO KUNIGAIKŠTIS su savo žmona 1937 metais, tik po vestuvių. Jie lankėsi daug kartų Vokietijoj, kur suėjo į pažintį su Hessu ir kitais nazių vadais. Hessas skridęs pas jį, kaip pas pažįstamą, pasikalbėjimui apie atsteigimą taikos tarp Vokietijos ir Anglijos.

ĮVAIRIAIS KLAUSIMAIS

A. A. MacLeod Kandidatūra

Pranešimas, kad Canadian Tribune redaktorius A. A. MacLeod kandidatuoja į federalį parlamentą, sukėlė didelį susidomėjimą visoj Kanadoj. Jo kandidatūra įdomauja ne tik darbininkus, o ir jų oponentus.

A. A. MacLeod yra nepaprastai populiarus žmogus. Jis veikiausiai didelei didžiumai kanadiečių labai gerai žinomas. Po to, kai Europoj pakilo fašizmo banga ir įsigalėjo nazizmas Vokietijoj, MacLeod įstojo į antifašistinį judėjimą ir greitu laiku tapo jo vadu. Ypatingai jis svarbią rolę sulošė gynime demokratijos laike Hitlerio ir Musolinio atakos ant Ispanijos respublikos. Jo pastangomis buvo atkviesti į Kanadą populiarūs Ispanijos demokratijos gynėjai, Palencija ir kiti.

Jo išrinkimas į parlamentą būtų didelis pliusas demokratijai ir darbininkams. Reakcionieriai, aišku, dės visas pastangas, kad sumušti jo kandidatūrą. Darbo žmonės, iš kitos pusės, stengsis palaikyti MacLeod kandidatūrą. Rytiniame Edmontone, kur jisai kandidatuoja, nuo dabar iki birželio 2 eis didelė rinkiminė kova. Be abejo, Rytinio Edmontono darbininkams į pagalbą ateis ir visos Kanados darbininkai, nes jo išrinkimas į parlamentą būtų didelė pagalba visos Kanados darbininkams.

Del Hesso Atbėgimo

Hesso atbėgimas į Škotiją sukėlė didžiausį triukšmą. Per kelias dienas radio ir spauda nieko daugiau ir nekalbėjo, kaip tik apie Hessą.

Sąrišyj su Hesso atbėgimu į Škotiją iškilo didelis galvosukis. Vokiečiai paskelbė, kad Hessas nuskrido į Britaniją būdamas ne pilno proto. Girdi, jis netekęs lygsvaros dėl savo įsisvajojimo, kad jeigu jis pasimatytų su nekuriais savo pažįstamais Britanijoj, tai tikrai Vokietija ir Britanija susitaikytų. Britanijos šaltiniai šitą nazių versiją griežtai užginčijo. Jie paskelbė, kad Hessas sveikas. Kad jis pabėgo nuo Hitlerio bijodamas, kad Hitleris gali jį nužudyti. Girdi, nazių tarpe įvyksiąs dar vienas apsivalymas. Pasidarė tikra misterija.

Po ilgų ginčų dangus kiek pagiedrėjo. Londonas priėjo prie išvados, kad Hessas nesusipykęs su Hitleriu. Taipgi, kad jis atskridęs į Britaniją su tikslu pasimatyti su Hamiltono kunigaikščiu ir gal su kitais. Jis neatvežęs jokių taikos pasiūlymų. Dabar belieka išspręsti, ar Hessas atvyko pats vienas, būdamas ne sveiko proto, kaip kad naziai aiškina, ar su Hitlerio žinia, kad užmegsti kalbas su britais del taikos?

Jeigu Hessas ištikrųjų yra pakvaišelis, tuomet dalykas darosi mažos svarbos klausimu. Jeigu Hessas sveiko proto, kaip kad aiškina britų šaltiniai, tuomet klausimas įgauna didelės svarbos. Tuomet galima daleisti, kad Hessas atvyko iškoti taikos, jei ne su Britanijos vyriausybe, tai su tais elementais, kurie pirm karo veikė už Britanijos ir Vokietijos bendradarbiavimą.

Ši misterija gali ir pasilikti misterija. Kaip viena pusė, taip ir kita paslapčių neišduos. Bet jeigu paaiškės, kad Hessas nepakvaišęs, tuomet bus suprantama, kad naziai su Hesso "pabėgimu" siekė ko nors.

Anglo-Saksų Susivienijimas

Pastaruoju laiku spaudoj pasirodė straipsnių, agituojančių už anglo-saksų susijungimą. Nurodoma, kad jeigu anglo-saksų apgyventi kraštai susijungtų į vieną imperiją, tai pasidarytų nenugalima imperija.

Tą idėją kritikuodamas tūlas ed montonietis Angus MacEachern nurodo, kad šitokioj imperijoj anglo-saksų būtų tik maža dalis. Jeigu susivienytų Britanijos imperija, kaip kad ji yra dabar, ir Suvienytos Valstijos, tai jungtinė imperija turėtų 563,009,046 gyventojus. Bet šis skaičius rasiniai dalytųsi sekančiai:

Indijonai, Indijos gyventojai, sudarytų 62½% visų gyventojų. Britai — 16½%. Likusią dalį įvairūs kiti.

Jis apskaičiuoja, kad Suvienytose Valstijose tikrų anglo-saksų yra 31,228,245 asmenys. Negrai, kilę iš įvairių šalių emigrantų, emigrantai ir kiti sudarą 91,690,810 asmenų.

Bendrai imant, jis sako, iš Britanijos imperijos ir Suvienytų Valstijų gyventojų skaičiaus iš 563,009,046 asmenų, britų būtų tik 94,000,000, įskaitant škotus, airius ir kitus.

Suvienytos Valstijos Dabar

Išmintingi žmonės yra pasakę: Nespiauk į vandenį, nes gali tekti pačiam gerti. Tas posakis labai dažnai gyvenime pasitvirtina.

Suvienytų Valstijų propagandistai ir net vyriausybės žmonės šaipėsi iš Sovietų Sąjungos, kuomet pastaroji stengėsi gauti bazes Pabaltijo kraštuose ir Suomijoj. Girdi, tokia didelė valstybė nusigando. Dabar pačiai Amerikai tenka tą patį daryti. Dabar Suvienyots Valstijos kalba apie užėmimą Dakaro, Afrikoj, kurs yra už 1,500 mylių nuo Amerikos, jeigu Francijos vyriausybė pradės bendradarbiauti su Vokietija.

Taigi, Suvienytos Valstijos juokėsi iš Sovietų Sąjungos, kada pastaroji bandė apsaugot savo miestus tik už 25 mylių nuo priešo žemės, o dabar jos jau bauginasi, kad priešas gali prisiartinti prie Amerikos už 1,500 mylių.

Kroatų Vadai Smetonos Pėdomis

Lietuviams gerai žinoma, kad Antanas Smetona po pereito karo norėjo užsodinti ant Lietuvos žmonių sprando vokietį karalių. Bet jam nepavyko. Jo planai buvo sutrukdyti. Šiomis dienomis panašiai kroatų vadai užsodino ant kroatų sprando italą karalių, Spoleto kunigaikštį, vedusį Graikijos karaliaus seserį.

Ant kroatų sprando italas karalius Aimone užkartas kroatų vadui Paveličiui prašant. Ponas Paveličius sakoma suorganizavęs Jugoslavijos karaliaus nužudymą Francijoj 1934 metais ir nuo to laiko gyvenęs Italijoj.

Be to, Kroatija turėjo pasirašyti sutartį su Musoliniu, pagal kurią Kroatija pasižada nesiginkluoti, nebudavoti armijos, laivyno ir bazių prie Adrijos jūrų. Italija skaitoma atsakominga už Kroatijos nepriklausomybę. Kroatija neturi imtis jokių tarptautinių žygių be Italijos sutikimo.

Tokią tai "nepriklausomybę" davė kroatams fašistiniai jų vadai, užsodinant ant kroatų sprando karalių iš svetimos žemės.

KAIP KAS REMIA LIAUDIES BALSĄ

Per šį turmpą laiką, vėl gražiai gauta laikraščiui aukų. Draugai amerikiečiai savo brolišką ranką stipriai paduoda. Per visą tą laiką iš amerikiečių jau yra gauta apie $100 aukomis. Tai stipri mūsų laikraščiui parama, kuri pagelbės pergyventi šiuos sunkius ekonominius laikus. Per pastaraisias dvi savaites aukų gauta sekančiai:

Drg. M. Indrulėnas, Eden, Ont., atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė laikraščio reikalams 50 cnt. aukų.

Drg. W. Stukonis, Neys, Ont., atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė laikraščio reikalams 50 cnt. aukų.

Drg. G. Sheinauskas, Hamilton, Ont., atsilankęs į Torontą ant Bangos choro koncerto, Liaudies Balsui paaukojo $1.00.

Drg. F. Skleris, Cleveland, Ohio., prisiųsdamas penkis amerikoniškus dolerius (už juos gauta $5.50) savo laiške rašo:

"Prisiunčiame jums auką $5.00 sustiprinimui Liaudies Balso, šio darbininkų laikraščio, kuris veda neatlaidžią kovą už darbininkų būvį ir velinam geriausių pasekmių kovoj už darbo žmonių šviesesnę ateitį.

"Šie pinigai buvo suaukoti per draugus ant Sklerių sidabrinių vestuvių."

Drg. I. Mizarienė, Maspeth, N. Y., pridavė nuo LLD 138 kuopos Liaudies Balsui auką $3.00.

Drg. L. Turelkis, Philadelphia, Pa., nuo LLD 141 kuopos pridavė auką $2.00.

Drg. P. Šlekaitis, Scranton, Pa., nuo LLD 29 kuopos pridavė auką $3.00.

Drg. J. Mingilas, Toronto, užrašė Liaudies Balsą Lietuvon savo draugui.

Drg. J. Paliliunas, Winnipeg, Man., atnaujindamas prenumeratą laikraščio reikalams paaukojo 50 centų.

Visiems aukavusiems ir pasidarbavusiems dėl Liaudies Balso, tariame širdingą ačiū.

Administracija

Mokytojas kreipėsi griežtu balsu į mokinį:

—Pasakyk kaip tu žinai, kad žemė apvali?

—B-e-t . . . pone mokytojau . . . aš visai nesakiau, kad ji apvali . . . — atsako nusigandęs vaikas.

Ką Kiti Rašo ar Sako

Prekyba Mirties Įrankiais

Mes tebesiunčiame pinigus į Vokietiją už teises naudotis vokiečių išradimais. Nekurie iš tų išradimų taip artimai susirišę su mūsų pastangomis, kad jie be abejonės tiesioginiai atsakomingi už tūkstančių nazių mirtį. Tas pats atsitinka ir priešingoj pusėj — vokiečiai moka britams už teises naudotis britų išradimais, kuriais britai užmušinėjami ir naikinami.

Štai kaip ta karo keistenybė veikia:

Nekurios firmos šioj šalyj įsigijo prieš karą teises iš vokiečių, sumokant tam tikrą metinę mokestį, gaminti Vokietijoj išrastus daiktus. Tos teisės kasmet yra atnaujinamos sumokant tam tikrą mokestį. Tie metiniai mokesčiai ir dabar tebemokami — per neutralias šalis — Vokietijos išradėjams.

Patentų ofiso Londone atstovas man sakė, kad į šitą klausimą yra "aiškus atsakymas." "Susitarimas," sako jis, "yra abipusiškas. Vokiečiai naudojasi nekuriais mūsų patentais ir už tai persiunčia atnaujinimo mokesčius mums, kaip kad mes persiunčiame savo mokesčius jiems. Tas neapima didelių sumų.

"Prieškarinė sistema laikoma ir toliau todel, kad ji apsaugoja ne tik patentų savininkus šioje šalyje, o ir gamintojus, kurie pasistatė išlaidingas įmones gaminimui patentuotų daiktų. Jeigu būtų leidžiama patentams išsibaigti, tai bile kas pradėtų gaminti tuos daiktus. Visi šitie žmonės paliktų tik su trečios partijos teisėmis po karo ir pozicija pasidarytų tikrai chaotiška. Kaip čia, taip ir Vokietijoj jaučiama, kad dabartinė sistema pateisinama."

Taigi, keisčiausia karo istorija. Koks nors išmintingas vokietys, kuris nekenčia mūsų kaip nuodų, gauna iš mūsų kasmet po tam tikrą sumą brangios užsienio valiutos. Ir tiktai todel, kad tam tikrą laiką atgal jis išrado kokį nors įrankį, kuris dabar yra naudojamas žudymui vokiečių. — **Cliford Webb**, Londono Daily Heralde.

Dievas Išklausė Maldų

Ponas Daniel McIvor (Fort William): "Aš norėčiau iškelti tautinės ir imperiškos svarbos klausimą. Kovo 23 diena buvo nuskirta maldai del pergalės . . . Kokie to rezultatai buvo? Man buvo tiesioginiu atsakymu į tas maldas Jugoslavijos sukilimas, mūsų pasisekimas Afrikoj ir Albanijoj ir Italijos laivyno sunaikinimas . . . Kaip vienas iš tų, kurie ėmė dalyvumą tos dienos maldose, aš viešai išreiškiu padėką Visagalinčiam" — **Canadian Unrevised Hansard, puslapis 2213, balandžio 1, 1941.**

Klausimas Gallup'ui

Gallup balsavimų vedėjai norėtų įtikinti mus, kad daugumą Amerikos streikų iššaukė komunistų agitatoriai — o ne pelnagrobystė samdytojų, kurie atsisako nuo kolektyvio susitarimo, nepakelia algų ir tuomi priverčia darbininkus eiti į streiką už pagerinimą ekonominių savo sąlygų.

Gallup balsavimų vedėjai yra vieni iš tų mistiškų esybių, kurie neatsako nei prieš jokią jėgą, o tik prieš savo sąžinę — ir rasi prieš turtingus leidėjus, kurie finansuoja juos — už jų statomus klausimus ir pasirinktus pavyzdžius.

Mes žmonės, kurių tarpe Gallup renkasi savo bailias ir apsvaigusias gvinėjiškas kiaulytes, neturime progos atkirsti tam visuomenės opinijos sprendėjui. Bet, kad ir visai nepasitikime, mes norėtume pasiūlyti tiems Gallupo išminčiams vieną iš savo klausimų:

Jeigų streikus iššaukia komunistai, tai kodel buvo dvigubai daugiau streikų 1917 metais, kuomet komunistinio judėjimo Suvienytose Valstijose nebuvo? — **CIO News**

PASTABOS

Bangos choras rūpestingai ruošiasi savo žygiui į Montrealą. Ruošiasi montrealiečius atlankyti ir kiti torontiečiai Apie 20 automobilių atvyks ir "užtakuos" Montrealą iš visų pusių Vieni per Lachinę, kiti per Verduną ir Posančalio karalystę. Tiek daug svečių montrealiečiai dar niekad nebus turėję. Tas "blickrygas" bus padarytas anksti šeštadienio rytą. Daugelis montrealiečių nei nejus, kai torontiečiai savo "tankais" įsiverš į Montrealą. Taip atvyks pirmieji būriai. Vėliau kiti, kol susirinks visi.

Tikrai, gegužės 24-toji bus istorinė diena, kada didžiosios dvi Kanados lietuvių kolonijos susitiks vienoje salėje.

* * * *

Tas susitikimas bus nepaprastas. Čia sueis seni draugai ir pažįstami, čia užsimegs naujos pažintys ir pasikalbėjimai. Žinom iš patyrimo, koks buvo smagus ir gražus suėjimas Toronte pernai metais, kada montrealiečių Jaunimo choras buvo atsilankęs. Dabar torontiečiai atsilygins montrealiečiams. Bangos choro koncertas bus tikra demonstracija torontiečių atsiekimų dainos ir meno srityje. Bangos choras pasirodys ką jis gali.

* * * *

Nuo kitų torontiečių neatsilieka ir Liaudies Balso darbininkai. Visi atvažiuosime. Man kaipo biznio reikalų vedėjui, nemažiau rūpi sueiti ir pasikalbėti su Liaudies Balso skaitytojais biziniškais reikalais, ypatingai su tais, kurių prenumeratos jau pasibaigę.

Liaudies Balso darbininkų atvykimas suteiks visiems geros progos asmeniškai suėjus atsinaujinti prenumeratas, arba naujiems laikraštį užsirašyti. Manau, kad tas mūsų atsilankymas palengvins montrealiečiams tą padaryti be jokių laiškų rašinėjimų, čekių pirkinėjimų ir jų siuntinėjimų.

* * * *

Dabar labai daug kalbama apie Hessą ir jo keistąjį žygį. Kiekvienas reiškia savo nuomones, savo spėliojimus. Tokiems spėliojimams reikšti čia mes turime demokratiją, žinoma, jeigu tie spėliojimai kreipiami į pageidaujama šoną.

Bet į tą visą propagandą, į visus oficialius ir neoficialius pranešimus žiūrint bešališkai, atrodo, kad šis nervų karas iš tikrųjų daug kam ardo nervus, neišskiriant ir pačių nazių partijos viršūnių.

* * * *

O tuos nervus ardo ne pasisekimai ar pralaimėjimai kovos lauke, bet galvojimas apie ateitį, sprendimas kas iš to viso išeis ir ką į tą visą, galų gale, pasakys liaudis — darbo žmonės.

Ta baimė nemažiau purto nazių partijos viršūnę, kaip ir kitas viršūnes.

Žinant tą, netenka stebėtis iš to, kas dabar dedasi.

* * * *

Iš oficialių nurodymų, iš skelbimų apie didelius nuošimčius įmamų mokesčių nuo didžiųjų turčių ir korporacijų, atrodo, kad iš tikrųjų jie mokesčiais sumoka dideles sumas. Bet štai ką rodo gyvas pavizdys.

International Nickel korporacija už šių metų pirmuosius tris mėnesius įvairiais mokesčiais turės sumokėti $6,158,437 iš viso. Tai $2,526,471 daugiau, negu ji suomkėjo už pirmuosius tris mėnesius 1940 metų. Bet nežiūrint to, jai per tuos tris pirmuosius šių metų mėnesius lieka gryno pelno — $9,239,709. Nežiūrint mokesčių padidėjimo jos pelnas sumažėjo tik ant $580,405.

* * * *

Teisinga statistika yra toks dalkas, kuris atvirai kalba ir pasako, kas gali pakelti dar didesnius mokesčius ir kur karo išlaidoms pajamų reikia ieškoti.

Z. J.

K. PETRIKIENĖ

JUODVEIDŽIAI PIETUOSE

Mūs šalies šiaurės didmiesčių gyventojams, kad ir gerai pažįstantiems darbininkų gyvenimą, gan sunku yra įsivaizduoti Amerikos pietinių valstijų negrų gyvenimo aplinkumą. Nekartą teko pastebėt spaudoje, kad pietinių valstijų negrai žymiai emigruoja linkui šiaurės, bet kada teko nors dalinai pamatyt tenaitinį negrų gyvenimą, tai veržiasi klausimas — "Kaip tokiose sąlygose negrų rasė gali išsilaikyti?"

Pasibaigus Amerikos Civiliam karui, Linkolnas suteikė negrams laisvę, sulyginant jų teises su baltųjų teisėmis, bet tėmijant pietinėse valstijose negrų gyvenimą, tai Linkolno suteiktoji laisvė yra tik teorijoje, gi praktikoje, nors negrai nebėra perkami nei parduodami, bet jų visa gyvenimo aplinkuma sudaro tikriausią vergiją.

Važiuojant linkui Floridos, vos įvažiavus į Virginia valstiją, tuojau puola į akį negrų diskriminacija. Persikeliant laivu iš Cape Charles į Norfolk, laive negrams atskirta vieta. Miestuose "taxi" and durų turi užrašą "tik negrams". Gelžkelių stotyse, atskiras įėjimas ir palaukiamoji del negrų. Traukiniuose, kaip ir gatvekariuose, negrams atskiros vietos. Vykstant tolyn, Georgia valstijoj, prie tilto matosi iškaba su užrašu: "Už valkiojimąsi baudžiama $50 arba kalėjimu". Reiškia, jeigu negras be reikalo eis per tiltą, gali būt areštuotas ir baudžiamas. Tipiškos pietinių valstijų negrų gyvenamos pašiūrės. Pašiūrės yra sukaltos iš pušies medžio plaukų, vienas kambarys, kuriame yra pečius, "lova", stalas ir kiti "rakandai". Langai pašiūrės, kaip kur iš lauko pusės, yra apkalti maišu, o kitur plaukų sukaltos durelės ant zovieskėlių, atsidarymui. Labai retai kur tenka matyt sudėtus stiklus languose. Šulinių taipgi nesimato; matomai, vandenį semiasi iš artimesnio upelio ar balos. Taip pat yra didelė retenybė matyt arti pašiūrės vištą ar paršelį. Gyvulių nei daržovių niekur pašiūrių gyventojai neaugina.

Floridos valstijoj pradinė mokykla vaikams nėra būtina. Miestai ir miesteliai mokyklomis yra apsirūpinę pusėtinai gerai, gi negrų vaikų apšvieta rūpintis palikta patiems negrams. Didesniuose miestuose negrai turi šiokias-tokias mokyklas, bet miškų darbininkai ir ūkiuose darbus atliekanti darbininkai savo vaikams neturi jokios galimybės duoti bent pradinę apšvietą. Ten didelis nuošimtis negrų yra analfabetais.

Pietinėje Carolinoj, Georgijoj ir Floridoje yra dideli tam tikrų pušų miškai, kur iš apskritos medžio dalies išbėga daug sakų, iš kurių yra gaminamas terpentinas. Terpentino gamyboje kone visą darbą atlieka negrai. Didžiausias darbas yra, tai surankiojimas sakų į tam tikrus puodelius, supylsčius juos į bačkas, pristatyti į viryklą. Pačioje virykloje, kur iš paprastų pušies sakų padaroma grynas terpentinas, nėra nei vieno balto darbininko; visas darbo procesas yra atliekamas negrų darbininkų, kurie už devynias su puse darbo valandų, šešias dienas į savaitę, gauna $8 savaitei mokesties.

Uždrausta Kalbėti apie Negrų Vargus

Pora metų atgal, tūlas iš Floridos universiteto profesorius, parašė straipsnį į vietinį žurnalą, nurodant kaip terpentino pramonėj negrai yra bjauriai išnaudojami. Profesorius likosi prašalintas iš vietos.

Floridoje apart terpentino pušies miškų, gražių orendžių ir graipfrūtų sodų, sparčiai yra vystoma nauja pramonės šaka, tai Tung aliejaus medžių sodai. Tung aliejus yra labai reikalingas prie malevojimo ir taipat yra vartojamas prie automobilių. Tasai aliejus seniaus buvo importuojamas iš Chinijos, gi Amerikoje jo labai daug suvartojama, tad 15 m. atgal, iš Chinijos pargabentais medeliais užvestas bandymui sodas. Bandymo pasekmės buvo teigiamos ir dabar tais medeliais užsodinta tūkstančiai hektarų žemės. Floridos klimatas, matyt gan palankus, ir tie medžiai labai gražiai tarpsta.

Tung aliejaus medžiai yra ne per dideli, gal daugiau panašūs į slyvų medžius; žydi labai trumpai; jų žiedai panašūs į obelių žiedus. Vaisius, iš kurio yra išspaudžiamas aliejus, panašus kiek į didelius kaštono riešutus. Viršutinis riešuto lukštas gan kietas, suskilęs į keturias dalis, o branduolys — žalsvai gelsvos spalvos.

Apdirbimo punkte, mašina nutrina viršutinį lukštą, o paskui iš branduolio išspaudžiamas aliejus. Kaip nutrinto lukšto trupiniais, taip ir atmatomis nuo išspausto iš branduolio aliejaus, trėšiami tie patys medžiai. Visą darbą atlieka negrai, apart poros baltų inžinierių, kurie prižiūri aliejaus kokybę.

Tarnaičių Darbas ir Uždarbis

Namų ruošos darbą Floridoje, be abejo, ir kitose pietinėse valstijose, atlieka negrės. Nekuriuose atvejuose net baltųjų kūdikius žindo negrės, o baltieji į negrus iš visų atžvilgių žiūri su didele panieka ir yra pasiryžę trukdyti negrų bent kokią pažangą. Veik visur negrės tarnaitės nakvot eina pas savišk ius.

Šeima, kur aš buvau apsistojus, susideda iš dviejų ypatų, turi šešių kambarių namą, negrė ateina tris kart į savaitę apvalyt kambarius, viską apskalbia, išprosina, sumazgoja indus ir už tai gauna vieną doleį savaitei mokesties. Šalia kitas namas; apart šeimininkų dar yra keturios mažos mergaitės, dviejų aukštų namas, išrandavoja kelis kambarius studentams; name yra, dešimtis kasdiena vartojamų lovų. Kasdiena negrė ateina kaip pusė aštuonių ryte ir darbą baigia po vakarienės. Visai šeimai verda valgį, apvalo namą, viską išskalbia ir išprosina, dirba septynias dienas į savaitę, mokestis — $3.50 savaitei.

Tarpe negrų yra labai išsiplatinus džiova ir lytinės ligos. Tankiai šeimininkė, samdydama tarnaitę, teiraujasi kiek ana turi vaikų. Jeigu turi du-tris vaikus, tai tas rodo, kad jinai neturi lytinės ligos. Kita vėl gan kultūringa moteris aiškina, kad kuomet jai reikėjo samdytis tarnaitė, jinai reikalavo tarnaitės sveikatos stovio patikrinimo per daktarą. Tik šeštą tarnaitę rado be lytinės ligos ir be džiovos. Moteris sako, kad tai yra retenybė gauti sveiką tarnaitę ir tokią sugriebusios gan atydžiai rūpinasi nepaleisti.

Nei miesto sveikatos departmentas, nei pačios samdytojos nei kiek nesistengia palengvinti negrų gyvenimo sąlygas. Iš tokio uždarbio, kurį moka negrams, tenka tik stebėtis, kaip jų rasė dar išsilaiko. Maistas šiaurinėje Floridos dalyje, išskyrus orendžius ir graipfrūtus, nei kiek nepigesnis kaip kad New Yorke. Sviestas dar dešimčia centų ant svaro brangesnis. Drabužiai tiek pat.

Kada prasideda turistų sezonas pietinėjo Floridos dalyje, apie Miami, iš šiaurinės dalies tarnautojai vyksta geresniems uždarbiams, bet ir ten ne kažin ką randa.

Negrai baltaisias taip pat nepasitiki; jeigu kartais negrui arba negrei prisieina turėti reikalas su advokatu arba banku, tai negras pasisamdęs advokatą dar jieškos ką kitą, kas jį bei ją nuo advokato saugotų. Čekio negras niekuomet neims be trečios ypatos užtikrinimo.

Gražiojoj Floridoj, kur suvažiuoja iš įvairių šalies kampų tūkstančiai turistų pasikaityti giedriuose saulės spinduliuose balto smėlio pajūryj, jiems besigrožint ošiančiomis šimtametėmis palmomis ir įvairespalvėmis gėlėmis, paniekinta, pusiau alkana negrų rasė, besigrumdama su beturčių drauge — džiova, merdėjanti venerinėse ligose, vienintėlę viltį globoja, tai sulaukę sekmadienio, savam dievnamyje susirinkę visu balsu šaukiasi prie Lordo, idant jis juos užtartų, jeigu ne šiame pasaulyje, tai nors pomirtiniame.

Gėda Amerikos aukštai civilizacijai už tokį negrų rasės, ypatingai pietinėse valstijose nežmonišką išnaudojimą.

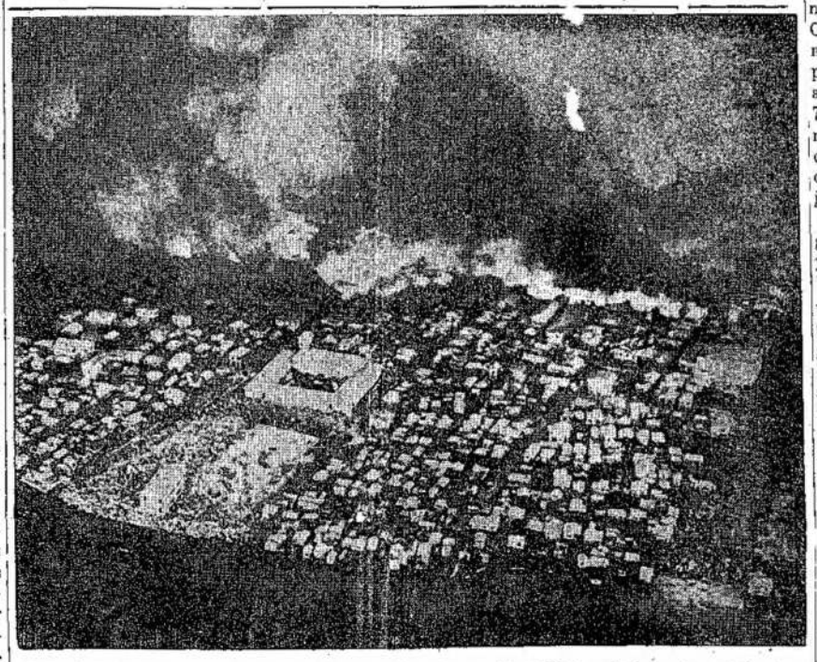

KADA GAISRAS APĖMĖ didelę dalį Tondo distrikto Maniloj, Filipinų Salose, daugeliui teko bėgti, kad nesudegti. Daugelis buvo taip prispirti ugnies, kad reikėjo susikimšti palei vandenį, kaip kad šiame atvaizde matote. Arti 30,000 žmonių liko be pastogės. Gaisras įvyko geg. 5 dieną.

Žudantieji Saulės Spinduliai

Saulė siunčia Žemei šilumą ir šviesą, be kurių būtų neįmanoma gyvybė. Tačiau ji taip pat dar siunčia ir ypatingus nematomus spindulius, vadinamus ultrafioletiniais spinduliais, kurie žudo gyvuosius organizmus. Saulė išleidžia gana daug tokių spindulių — tai yra tikra, nors ir netiesioginiu keliu mokslo nustatyta tiesa. Tačiau šitie žudantieji spinduliai, žmonių laimei, iki Žemės neprieina. Kur gi jie pražūva?

Šito klausimo išsprendimas priklauso francūzų fizikams Korniu, Fabri ir Biuissonui. Šitie mokslininkai įrodė, kad ultrafioletiniai Saulės spinduliai susilaiko stratosferoje: oras maždaug 20—30-ties kilometrų aukštyje sulaiko, sugeria šituos spindulius.

Galima dirbtinu būdu gauti lygiai tokius pat ultrafioletinius spindulius, kokius skleidžia Saulė. Bet pasirodo, kad oras, esantis prie pat Žemės paviršiaus, neturi ypatybės juos sugerti. Gerai žinoma, kokia yra chemine oro sudėtis ir prie pat Žemės paviršiaus, ir 5—10 kilometrų aukštyje: oras visur susideda iš 77.08% azoto, 20.75% deguonies, 0.93% argono, 0.01% vandenilio ir nedidelio kiekio kitų dujų. Tačiau nė vienos tų dujų, įeinančių į oro sudėtį, negali sugerti tų ultrafioletinių spindulių. Kas gi juos sulaiko stratosferoje? Ar tai nereiškia, kad į oro sudėtį didelėse aukštumose įeina kažkiokios naujos, dar mums nežinomos dujos?

1920 metais Fabri ir Biuissonas padarė keletą sudėtingų eksperimentų, kurių pagalba buvo kad tai yra ne kas kitas, kaip nustatyta, kad į oro sudėtį stratosferoje įeina ozono dujos. Kaip tik šios dujos ir sugeria ultrafioletinius spindulius.

Ozonas jau senai chemikams žinomas. Jie moka jo pasigaminti dirbtinu būdu ir jie gerai žino, tik tam tikra visiems gerai žinoma deguonies rūšis. Ir deguonies ir ozono dujų molekulės susideda iš tokių pat atomų. Skirtumas yra tik tas, kad dujų pavidalo deguonies molekula susideda iš dviejų atomų, o ozono — iš trijų. Bet šitas, pirmu požvilgiu nedidelis skirtumas, suteikia ozonui visai naujų ypatybių. Svarbiausia — deguonies dujos praleidžia ultrafioletinius spindulius, o ozono dujos jų nepraleidžia, jos sugeria juos.

Pagaliau buvo išaiškinta, kad ozono yra ore ir prie žemės paviršiaus. Kodėl gi chemikai jo negalėjo anksčiau surasti? Ogi todėl, kad ore ozono yra labai maža: iš vieno tik viena milijoninė procento dalis. Tokie maži kiekiai labai sunku surasti cheminės analizės metodais. Fizika susidarė sau šiam darbui ypatingus optinius metodus. O 25 kilometrų aukštumose ore ozono yra dvidešimt kartų daugiau, negu prie Žemės paviršiaus. Aišku, ir tai yra visai mažas ozono kiekis. Tačiau šiaip ar taip, jo jau pakanka tam, kad galima būtų apsaugoti Žemę nuo žudančių ultrafioletinių Saulės spindulių.

Jeigu stratosferoje nebūtų ozono, šitie spinduliai betarpiškai prieitų prie Žemės paviršiaus, sunaikintų augmeniją, suardytų žmogaus odą ir smarkiai pakeistų gyvybės sąlygas Žemėje.

Iš "Znanija—sila"

Jeigu Liaudies Balso neskaitai, tai kas pasaulyje dedasi nežinai.

PETRAS CVIRKA

Valstiečiai Netikėjo

Ištrauka iš garsiojo Petro Cvirkos romano "ŽEMĖ MAITINTOJA"

Kumečiai, bežemiai, buvę baudžiauninkai, gyveno alkanas šventes, laukdami teisingo, lygaus turtų ir atkariautų žemių dalinimo. Atstovai, pasiųstieji iš centro partijų lyderiai, žadėjo padaryti visus laimingais, lygiateisiais piliečiais. Iš pradžių viskas gerai ėjo, kol atstovas buvo vienas, bet kai tik atsirado kitas, ėmė abu peštis lyg gaidžiai. Žmonės, klausą jų, pradėjo susivokti, kad vienas laiko bedievių pusę, kitas katalikų, vienas valstiečiams, balsavusiems už jo peršamą partiją, žadėjo tiek ir tiek žemės ir laisvių antras — dvigubai. Kasdien į Sarmantus važiavo, skelbė savo programas, vienas už kito geresnes, parankesnes.

Pavasarį, atėjus sėjos metui, dvarų valdytojai, pabėgusių į užsienius nuo karo ir revoliucijos šmėklos ponų įgaliotiniai, nesistengė suburti kumečių darbams. Nepaveikė nė grasinimai išmesti darbininkus iš kumetynų, atimti gyvulius, ordinarijas. Visi kažko lūkuriavo, būriavosi, šaipėsi iš vakarykščių savo viršininkų, o pabarti patys tokiems grūmojo:

— Ramiau, ramiau, ponuli. Ne tie laikai — mums ant sprandų sėdėti. Surašyti jūsų darbeliai.

Višinskynės kumečiai, samdytieji darbininkai ne tik ukvedžio įsakymus pro ausis leido, bet ir visai į laukus nėjo, vildamiesi, kad visvien dalins greit žemę, iš dvaro nieko nepaliks. Kai Jarmala pabandė darbininkų atsivežti iš kitur, višinskiniai sugadino noragus, akėčias, supiaustė pakinktus ir išsislapstė. Besikuriančios valdžios pavyzdžiu, kumečiai išsirinko saviškių delegaciją, kuri kalbėjo visų vardu, pasiųsta pas laikiną poną, jei buvo reikalingas maistas, kuras, arba jei reikėjo pagrasinti, kad niekas nedrįstų be jų žinios tvarkyti dvaro reikalus.

Greitai vietoje gėlių, netekusi kantrybės girdėdama vien tik kalbas, liaudis ėmė siųsti oratoriams supuvusius kiaušinius, bet paskutiniųjų karštis nė kiek nesumažėjo.

Kaip ir kiekvienas neturįs ką arti, kur arti, ką sėti, laukiąs didelių permainų, Tarutis sukinėjosi miestely ir žiūrinėjo, kas čia bus.

Sarbantuose katalikų agitatorių tribūnos vieta buvo parapijos namų balkonas, o bedievių — alinės gonkelių plokščias stogas. Pirmieji iš savo priešų gavo vardą špitolninkų, o antrieji — Jankelio partijos, nuo alinės savininko pavardės. Klausytojams toks agitatorių pasirinkimas tuo buvo patogus, kad jie ir girti nebūtų sumaišę partijų. Tik tokiu būdu sarmantiškiai ėmė politiškai pabusti ir pasidalinti į dvi aiškias sroves. O kad viena nuo kitos tribūnos nelabai toli buvo — jaudrinti vieno ar kito kalbėtojo pasekėjų pulkai ėmė nuolatos ruošti naminius karus.

Iš pradžių, kol agitatorių teturėjo tik parapijinis komitetas ir kol po jo dešine sėdėjo klebonas, maršalka, zakrastijonas su naviku ant pakaušio ir bažnyčios vargonų dumplininkas, po kiekvieno kalbėtojo žodžio sutartinai šaukią valio, daugeliui atrodė, kad geresnės partijos nėra ko ir norėti.

Ramiai, iškilmingai kalbėjo krikščionių demokratų lyderis, ranką ant širdies užsidėjęs, kita lengvu mostu piešdamas šviesų tautos vaikų gyvenimą jo partijai valdant. Visi tie žodžiai, plakatai, afišos, vaizduoją gražias, puikiai suplanuotas naujakurių sodybas, tą naująjį atgimimą. Taručio širdyje ėmė ugdyti būsimą savininką. Nors jis ir nieko neturėjo, bet jame atsirado baimė, kad iš jo neatimtų ir tų pažadų.

Visą dieną jis pažįstamų tarpe sėdėjo ant tvoros, vaišino aplinkinius iš kišenės žirniais ir svarstė, kad tik greičiau dalintų dvarus, išrinktų seimą ir prasidėtų gyvenimas. Ir tą pačią dieną jis ir sėdintieji ant tvoros pamatė tekinus bėgančius, su lazdomis vyrus. Juras kelis iš jų pažino: tėvą su sūnumis iš Višinskynės, ir dar vieną su ilga kareiviška miline. Visi pajuto, kad turi kas nors įvykti. Minioje susivilnijo, iškilo aukštyn lazdos, balsai, šauksmas:

— Duonos duokit, gana šnekėt! Pavalgę pasišnekėsim!

— Šalin špitolninką!

Mitingierius sumišo, maršalka, zakrastijonas su navikų ant pakaušio stojo kalbėtojo apsaugon, bet rankos jį tempė žemyn. Klebonas pasprūdo. Tik po geros valandos besiplėšiantį ir putojantį kalbėtoją galima buvo suprasti. Jis stengėsi įrodyti, kad tik jo partija visų tų nuskriaustųjų norų vykdytoja, bet pirma reikia patiems išrinkti savo atstovus, sudaryti tvirtą katalikiškais pagrindais valdžią, tuomet būsianti pravesta ir dvarų porceliacija.

— Žinom, ponuli, jūsų paršaliaciją! — klebonijos bernais mus padaryti!

— Pakaks jam!

Kalbėtojui ėmus tildyti užiančius piliečius, dar didesnis ermyderis pasidarė. Vieni buvo už tai, kad neduoti jam kalbėti, kiti, kad leist pabaigti.

— Kitą metą pabaigs.

— Piliečiai, prašau žodžio! Piliečiai!

— Po perkūnų! Ar nenukrapštot ten to šventakuprio?

— Liaukitės, eretikai, kad jus žemė prasmegtų! — mosavo dideliu rožančiumi boba aplink šokinėjančio, ne savo balsu spiegiančio žmogiuko galvą. — Šunys jūs vieni. Čiūčiū!

— Boba, uždaryk duoninę skylę! — staiga nustojęs spiegti, sugniaužtomis kumštimis prisiartino žmogiukas.

Kalbėtojas dar darė pastangų nutildyti marias, bet veltui. Ant balkono nukrito su medžio šaknimis išrauta velėna. Juras pabėgėjo nuo tvoros pasižiūrėti, kaip boba spiegdama kulia bedievį, o kai vėl atsigrįžo į balkoną, vietoj senojo kalbėtojo stovėjo jaunas, aukštas vyras ir šypsodamasis žemyn, valė nuo išrasojusios kaktos nusiėmęs akinius. Matyt, toji permaina, kurios Juras nepastebėjo, paveikė klausytojus, o gal ramus naujo oratoriaus laikymasis, kuris dar nė vieno žodžio nepasakė, kažkaip per ilgai valė akinius, lyg duodamas miniai baigti murmesį, ir tiktai ji, tarytum gaisras, padariusi savo, sukrito ir savaime liovėsi.

Kalbėtojas pakėlė galvą, vis taip šypsodamasis. Abiem rankom ant ausų užkabino akinius, iš naujo visus peržvelgė, sakytum klausdamas, ar jis jiems patinka, paskum pasirėmė tūreklių, galvą įtraukė į pečius ir negarsiai prabilo

— Piliečiai ir pilietės!

Kai tik kalbėtojas pajuto, kad tarp jo ir klausytojų atsirado ryšys, jis ištiesė kaklą, lyg straigė praėjus pavojui, kad išlenda iš kiauto, ir žodžiai savaime prasiveržė:

— Jums čia savo programą dėstė krikščionis demokratas . . . — ir kalbėtojas pradėjo naikinti, skųsti savo pirmtakūno mintis, kad Juras net ant kojų nenustovėjo — taip teisinga buvo, aišku.

— Piliečiai, netikėkit, ką kunigų klapčiukai plepa. Jie nori naują Romos verguvę užkarti jums ant kaklo. Jų valdžia nori vienuolynais nusėti kraštą, juodašimčiais, davatkomis, klebonijomis! . . .

Giliai įvarytas kylys perskėlė medį. Zakristijono ir vargonininko šalininkai, kaip arkliai, patrankai iššovus, atsistojo piestu:

— Ką tamstai vienuolynai kliudo. Savo dabok!

— Užsičiaupkit jūs, kapucinai! Kalbėt žmogui leiskit.

— Tegul kalba . . . Atstovai, prašom kalbėti!

Triukšmo metu atstovas laikė galvą paslėpęs pečiuose, ranka braukė aukštyn trumpučius gelsvus plaukus. Iš visko buvo matyt jį jaudinantis, nežinantį ką atsakyti. Bet kai tik jis sugavo mintį, Juras tai jautė, — pasidavė priekin ir plačiai nusišypsojo. Minia nutilo.

— Vienuoliai, žinoma, — tegul jie veisiasi, bet jums, — jis ištiesė ranką, — jums, piliečiai, teks už juos dirbti, reikės pilvus susiveržti, o jie — kvepiančiu muilu šiltame vandeny kojas mazgosis.

Jurui gera pasidarė. Jis juokėsi. Juokėsi ir aplink stovintieji. Ir kai baigėsi mitingas, pradėjo žmonės skirstytis, Juras saviškiams kalbėjo:

— Nieko nepadarysi — turi galvą. Teisingiau už aną drožia. Kai pamanai, ištikrųjų, — jie kojas mazgosis, o mes vėl baudžiavą nešime.

Savanoris pasidarė kairiųjų šalininkas. Kas sekmadienį jis ėjo miestelin, nes žinojo, kad bus ko paklausyti. Tačiau netrukus klebono sparno žmonės neprileido nė vieno bedievių kalbėtojo prie parapijos namų balkono. Cicilikams teko išsirinkti alinės gonkelių stogą.

Ėjo triukšmingos, priešrinkiminės dienos. Partijų žmonės jau nebeišsiteko plūstis rinkoje, jie vedė ginčus šventoriuje ir bažnyčioje. Špitolninkų agitatoriai apsistatė stipria, karinga apsauga: prasižiojus kam prieš vienuolynus, kunigus, buvo paleidžiami į priekį dešiniųjų fronto generolai — zakrastijonas su guzu, vargonų dumplininkas ir kelios tetininkės, kurios lupinėjo iš šventoriaus mūro atkritusį laupį ir šaudė juo į bedievių mitingą. Pasisekus kliūdyti, karingieji cypė — A, gerai! Še, še, nešventytas kipše!

Toks trynimasis tarp dviejų partijų šalininkų skėlė ugnį. Laiks nuo laiko, įsiūbuoti agitatorių, apsiginklavę supuvusiomis bulvėmis, žirniais, smaluotomis lazdomis, jie atakavo priešų statines, tempdami nuo jų agitatorius. Daugelis po susirėmimų išeidavo su nuplėšta švarko rankove, pamušta koja.

Juras nejučiomis pasidavė tai srovei, plėšė nuo stulpų, šventoriaus mūro krikščionių plakatus, skelbimus, klijavo saviškių, bėgiojo po kaimus su glėbiu proklamacijų. Dėl to pati negalėjo nei ramiai miegoti, nei vietos rasti, kaip ji sakė. Kartą jis grįžo su prabalnotu smakru ir, prispirtas Monikos, išsisukinėjo, kad paslydęs ir susimušęs. Ji žinojo, kad vyras meluoja, ir prašė jį, prašė:

— Nežinau, ko tu ten lendi, ar manęs, vaiko neturi? Kam tau susidėt, dar išveš į katorgą. Negausim žemelės, tikėk mano žodžiais.

— Šneki, — į katorgą! Tu vis, Monikut, manai, kad tebėr caras. Jėi taip, kaip tu būtų Lietuva sėdėjusi, tik nesikišk, neljsk, tik Vajėzau Marija, — ir šiandien ponai į mus šunis mainytų! Tegul pabando žmonės neduot, mes tuojau — revoliuciją!

Plečiamas Kooperatyvų Tinklas Visame Vilniaus Apskrityje

VILNIUS. — Vilniaus apskrities Vartotojų kooperatyvai iki š. m. vasario mėn. 20 dienos turėjo 11,097 narių, 150,027 rub. pajų kapitalo ir 60 pilnai veikiančius ir prekėms aprūpintus kooperatyvų skyrius — krautuves. Naujai prijungtuose iš Gudijos Šalčininkų ir Dieveniškių valsčiuose yra 4,200 kooperatyvo narių su 61,348 rub. pajų kapitalo ir pilnai veikiančia 21 prekybos įmone.

Artimiausioje ateityje pagal planą numatoma atidaryti kaimuose 38 kooperat. krautuvės, tai leis darbininkams ir valstiečiams arčiau savo gyvenamosios vietos nusipirkti reikalingų prekių.

Daugiausia narių suverbavęs turi Riešės valsčius, bet neatsilieka ir kiti Vilniaus apskrities valsčiai.

Koperatyvus organizuojant aktyviai dalyvauja partinių, tarybinių ir visuomeninių organizacijų darbuotojai.

Vartotojų Kooperacija Tarybiniame Pabaltijyje

TSRS vartotojų bendrovių sąjungos prezidiumas nutarė organizuoti Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje vartotojų bendrovių sąjungas. Tų sąjungų centrai bus Kaune, Rygoje ir Taline. Vartotojų kooperacijos organams leidžiama parengti ir užpirkti visų rūšių žemės ūkio gaminius, žaliavą ir atmatas. Be paprastų prekių jie pardavinės gyventojams mineralines trąšas, žemės ūkio mašinas bei inventorių ir kt.

Pabaltijo respublikų vartotojų bendrovių nariams minimalinis pajaus mokestis sumažintas, palyginti su kooperatyvų nariais kitose Tarybų Sąjungos respublikose, 50%. Jiems leidžiama be to atidėti pajaus įnašo mokėjimą iki trijų metų.

Tarybų Sąjungoje vartotojų kooperacija, kaip žinoma, yra žemės ūkio — prekybos organizacija. Miestuose prekybą veda valstybinės organizacijos. Lietuvos, Latvijos ir Estijos vartotojų bendrovių sąjungoms leidžiama pasilikti savo prekybinį tinklą ir miestuose, šalia naujai organizuojamų valstybinės prekybos įmonių. Apskričių sąjungos jungs kaimų, miestų ir fabrikų kooperatyvus. Prie tų sąjungų organizuojamos universalinės prekybinės bazės. Kaune, Rygoje ir Taline organizuojamos urminės vartotojų ir pirks galanterijos — trikotažo prekes, kultūrinius reikmenis ir kt.

Vartotojų bendrovių respublikinėms ir apskričių sąjungoms perleidžiamos gamybos įmonės, pastatai ir kitoks turtas, priklausęs anksčiau prekybinėms kooperacijos organizacijoms.

Artimiausiu laiku bus nustatyti terminai ir tvarka rinkimams į vartotojų bendrovių apskričių ir respublikinių sąjungų valdybas ir revizijos komisijas.

Siekdama suteikti praktišką pagalbą jaunoms Pabaltijo vartotojų bendrovių sąjungoms, TSRS vartotojų bendrovių sąjunga siunčia į Lietuvą, Latviją ir Estiją keletą specialistų brigadų.

DARBININKŲ NAMŲ STATYBA TELŠIUOSE

TELŠIAI. — Telšių miesto vykdomasis komitetas į šių metų statybos darbų planą yra įtraukęs ir darbininkų butų bloko statymą. Blokas bus statomas miesto centre, gražioje vietoje ir turės 24 butus, kurių didesnė dalis bus iš dviejų kambarių ir virtuvės, o kiti — iš trijų kambarių su virtuve. Namas bus trijų aukštų su centriniu šildymu, vandentiekiu, kanalizacija ir kitais patogumais. Tame pat name bus įrengtos patalpos darbininkų kultūriniams reikalams, vaikų darželis ir kt.

HITLERIS IR DESINIOJI JO RANKA HESSAS, kuris, kaip naziai aiškina, išskrido į Britaniją įsitikinęs, kad pasimačius su nekuriais anglais būtų galima atsteigti taiką.

TARYBINĖS ADVOKATŪROS NUOSTATAI

DAUGELIU ATVEJŲ JURIDINĖ PAGALBA TEIKIAMA NEMOKAMAI

LTSR Liaudies Komisarų Tarybos nutarimu pertvarkoma Lietuvos TSR advokatūra pagal TSRS advokatūros nuostatus. Ligi bus sudaryta TSRS advokatūros nuostatais numatytoji advokatų kolegija, yra sudaryta iš advokatų ir privatinių gynėjų laikina Lietuvos TSR advokatų kolegija ir panaikinti advokatų ir privatinių gynėjų institutai — advokatų taryba ir privatinių gynėjų draugija.

Tarybinėje santvarkoje advokatūra visai kitaip tvarkoma negu kapitalistiniuose kraštuose, negu buvo plutokratinėje Lietuvoje. Skaitytojus supažindiname su Tarybų Sąjungos advokatūros nuostatais, kurie 1939 m. rugpiūčio 16 d. patvirtinti TSRS Liaudies Komisarų Tarybos.

Gyventojams teisine pagalba aprūpinti steigiama kraštuose, srityse, autonominėse ir sąjunginėse respublikose, nepadalintose sritimis, sričių, kraštų ir respublikų advokatų kolegijos. Šių kolegijų organizacija ir bendras jų veikimo vadovavimas vykdomas TSRS teisingumo liaudies komisariato, sąjunginių ir autonominių respublikų teisingumo liaudies komisariatų, teisingumo liaudies komisariatų valdybų, sąjunginių respublikų prie sričių ir kraštų darbo žmonių atstovų tarybų.

Advokatų kolegijos vykdo juridinės pagalbos teikimą gyventojams, įstaigoms, organizacijoms ir įmonėms: teikiant teisinę konsultaciją (patarimus, sužinojimus, paaiškinimus ir pan); įrašant pareiškimus, skundus ir kitus dokumentus, paprašius piliečiams, įstaigoms, organizacijoms bei įmonėms; dalyvaujant advokatams teismų bylose kaltinamųjų gynėjais, atsakovų, ieškotovų ir kitų suinteresuotų asmenų interesų atstovais. Advokatų kolegija turi juridinio asmens teises. Asmens, nepriklausą advokatų kolegijoms, gali dirbti advokatų darbą, sąjunginės respublikos teisingumo 1. komisarui leidus pagal TSRS teisingumo 1. komisaro instrukcijos nustatytą tvarką.

Advokatų kolegijos nariais gali būti asmenys baigę aukštąjį teisių mokslą; baigę juridines mokyklas ir turį ne mažiau kaip vienerių metų darbo praktikos stažą teismų, prokuratūros ir kitų teisingumo organų pareigose; neišėję juridinio mokslo, bet dirbę ne mažiau trejus metus kaipo teisėjai, prokurorai, tardytojai ir juriskonsultai. Asmens, baigę juridines mokykias, bet neturį darbo praktikos stažo teismų, prokuratūros ir kitų teisingumo organų įstaigose, gali būti priimti į advokatų kolegijas praktikantais. Advokatų kolegijon nepriimami asmenys, netekę rinkimų teisės, teismų neišteisintieji ir tardomieji bei turį baudžiamųjų bylų. Į advokatų kolegijos narius priiminėja advok. kolegijos prezidiumas. Pareiškimas priimti į advokatų kolegijos narius turi būti išžiūrėtas ne vėliau kaip per vieną mėnesį pareiškimą gavus. Iš advokatų kolegijos šalinimą atlieka advok. kolegijos prezidiumas. Pagrindu pašalinti gali būti įvykdymas nusikaltimo, nustatyto teismo sprendimu; įvykdymas nusižengimų, žeminančių tarybų advokato vardą; nusižengimas advokatų kolegijos vidujinės tvarkos taisyklėms. Advok. kolegijos prezidiumo nutarimas nepriimti į advok. kolegijos narius arba pašalinti iš advok. kolegijos gali būti skundžiamas sąjunginės ar autonominės respublikos teisingumo liaudies komisarui, o šio nutarimas — Tarybų Sąjungos teisingumo liaudies komisarui, kurio nutarimas galutinas. Tarybų Sąjungos ir sąjunginės respublikos teisingumo liaudies komisarai turi teisę nušalinti priimtuosius į kolegiją advokatus. Advokatų kolegijos nariai negali tarnauti valdžios ir visuomenės įstaigose ir įmonėse. Išimtį gali leisti advok. koleg. prezidiumas asmenims, einantiems rinkimais įgytas pareigas valdžios ir visuomenės įstaigose ir organizacijose, taip pat mokytojams ir mokslo darbuotojams.

Advokatų Kolegijos Santvarka

Advokatų kolegijos yra laisvas susibūrimas asmenų, dirbančių advokatų darbą. Visi advokatų kolegijos darbo ir organizacijos klausimai sprendžiami advokatų kolegijos narių visuotinio susirinkimo ir koleg. prezidiumo. Visuotinis susirinkimas turi būti kviečiamas ne rečiau susirinkimas renka prezidiumą, revizijos komisiją, išklauso prakaip du kartu per metus. Vis. nešimų ir teikia nurodymus advok. kolegijos veiklos klausimais, tvirtina kolegijos estatus ir sąmatas, koleg. vidujinės santvarkos taisykles. Prezidiumas priima ir šalina kolegijos narius; organizuoja rajoniniuose centruose konsultacijas ir vadovauja šių konsulacijų darbui; skirsto narius į juridines konsultacijas; nustato ir imasi reikalingų priemonių koleg. narių ideiniam-politiniam išsilavinimui ir juridinei kvalifikacijai pakelti; tvirtina juridinių konsultacijų etatus ir sąmatas; tikrina advok. kolegijos narių darbą, vykdymą advok. koleg. vidaus santvarkos taisyklių laikymąsi atlyginimo taksos už advokatų teikiamą juridinę pagalbą; svarsto koleg. narių nusižengimų ir drausmės nesilaikymo bylas ir skiria disciplinarines bausmes ir kt. Revizijos komisija sistemingai tikrina koleg. prezidiumo ir juridinių konsultacijų finansiškai ūkinę veiklą. Kolegijos narių darbui organizuoti steigiama rajoniniuose centruose juridinių konsultacijų. Juridinių konsultacijų sudėtį ir būstinę nustato advokatų kolegijos prezidiumas, laikydamasis plano, patvirtino sąjunginės respublikos teisingumo liaudies komisaro. Juridinei konsultacijai vadovauja vedėjas, kurį skiria advokatų kolegijos prezidiumas ir kuris atsakomingas koleg. prezidiumui už konsultacijos darbą. Vedėjas įpareigojamas skirstyti advokatams bylas, laikantis taksos nustatinėti atlyginimą už juridinę pagalbą ir tikrinti advokatų darbo kokybę.

Advokatų kolegijos nariai už nesąžiningą savo pareigų atlikimą, taksos nesilaikymą ir kitus nusižengimus baudžiami advok. koleg. prezidiumo disciplinarinėmis bausmėmis, kurios yra: įspėjimas, papeikimas, griežtas papeikimas, uždraudimas eiti advokato pareigas ne ilgiau kaip šešis mėnesius ir pašalinimas iš advokatų kolegijos. Disciplinarinės bausmės paskyrimas gali būti apskųstas sąjunginės ar autonominės respublikos teisingumo liaudies komisarui.

Atlyginimo tvarka — instrukcija atlyginimui tvarkyti už juridinę pagalbą, advokatų teikiamą gyventojams, turi būti iškabinta juridinėse konsultacijose, kad susipažintų su ja klientai. Advok. kolegijos prezidiumas bylas dėl peržengimo atlyginimo instrukcijos turi svarstyti per 10 dienų nuo pareiškimo ar pranešimo gavimo dienos. Atlyginimo dydį už teikiamą juridinę pagalbą pagal instrukciją nustato juridinės konsultacijos vedėjas, susitaręs su klientu, o rajonuose, kur nėra juridinės konsultacijos, atlyginimo dydį nustato advokatas, susitaręs su klientu. Susitarimas dėl atlyginimo dydžio įrašomas į registracijos lapelį, kurį pasirašo jurid. konsultacijos vedėjas (advokatas) ir klientas. Atlyginimą klientas moka į jurid. konsultacijos kasą ir gauna kvitą. Iš advokatų bendrų pajamų skiriamos organizacinės išlaidos advokatų kolegijos prezidiumui, juridinėms konsultacijoms išlaikyti, kadrams ruošti ir tobulinti. Iš advokato pajamų skiriamos sumos dydį nustato visuotinis susirinkimas nedaugiau kaip 30%. Atlyginimas už juridinę pagalbą, kurią juridinės konsultacijos teikia įstaigoms, įmonėms bei organizacijoms, vykdomas sutartimis jurid. konsultacijų su įstaigomis, įmonėmis ir organizacijomis.

Nemokama Juridinė Pagalba

Advokatai nemokamai juridinę pagalbą teikia šiais atvėjais: vedant bylas alimentams išieškoti; vedant bylas dėl atlyginimo žalos, sužalojimu padarytos gamyboje; surašant pareiškimus (prašymus) pensijai ar pašalpai skirti; surašant pareiškimus, skundus ir kitus raštus besikreipiantiems į juridines konsultacijas raudonarmiečiams; duodantiems žodžiu žinių ir patarimų besikreipiantiems į juridines konsultacijas. Be to, juridinės konsultacijos vedėjas atskirais atsitikimais, žiūrint klientų materialinės padėties, turi teisę atleisti nuo mokesčio ir už kitos rūšies

Instrukcijoje smulkiai nustatytos atlyginimo normos už įvairius advokato veiksmus. Tos atlyginimo normos bus iškabintos juridinėse konsultacijose. Palyginti, jos yra neaukštos. — b.

LIETUVOS KREPŠINIO TYMAI LENINGRADE

KAUNAS. — Kovo mėnesyje, Leningrade, įvyko visasąjunginis krepšinio (basketball) turnamentas. Iš Lietuvos dalyvavo dvi komandos (ekipos), viena moterų, kita vyrų. Vyrų ekipa susideda iš sekamų lošėjų: Andrulis, Šačkus, Mackevičius, A. Puzinauskas. Moterų ekipoj dalyvavo: Motiejūnaitė, Vailokaitytė, Astrauskaitė, Karnilavičiutė, Biuleraitė, Cypaitė, Palionytė, Balčiūnaitė.

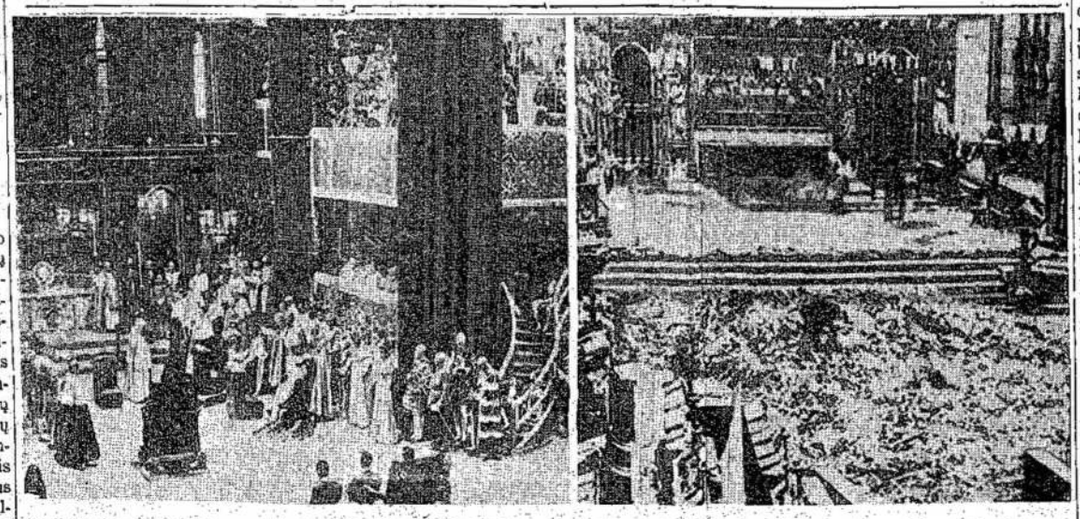

GARSIOJI WESTMINSTER ABBEY Londone, prieš bombardavimą ir po bombardavimo gegužės 10 dieną. Šioj bažnyčioj įvykdavo karalių karūnacijos.

SUSIPAŽINKIME SU KANADOS ISTORIJA

(Tąsa)

Sukilimų Pasekmės

Nors Mackenzie ir Papineau sukilimai buvo nugalėti ir sukilėliai išvaikyti, tačiau tų sukilimų pasekmės buvo tokios, kokių veikiausiai niekas nesitikėjo.

Anglijos vyriausybė tų sukilimų Kanadoj buvo labai sujaudinta ir tuojaus griebėsi tyrinėjimo priežačių, privedusių prie sukilimo. Tam tyrinėjimui vesti, 1838 metais paskyrė John George Lambtoną, pirmą Durhamo grafą.

Grafas Lambtonas buvo dar nesenas žmogus. Taipgi kilęs iš tokių žmonių, kurie mylėjo senovę. Tačiau jis buvo liberališkesnis už daugelį to laiko Anglijos valstybininkų. Kartais jis buvo vadinamas "Radikal Jack." Čartistai svajojo apie jį kaip apie būsimą jų veikėją. Liberalai jo už tai labai neapkentė. 1835 metais liberališka Anglijos vyriausybė pasiuntė jį į Rusiją ambasadorium, kad tokiu būdu atsikratyti jo. O kada jis sugrįžo, tuojaus jį paskyrė Kanados gubernatorium.

Taigi, Lambtono paskyrimas Kanados gubernatorium ir pavedimas jam ištirti sukilimo priežastis, daugelyje kanadiečių, ypatingai sukilėlių, sukėlė viltis, kad jis nebus labai šiurkštus reformistams.

Nors jis Kanadoj išbuvo tik 5 mėnesius, tačiau to rezultatai buvo dideli. Atvykęs į Kanadą jis rado Montrealo ir Toronto kalėjimus pilnus sukilėlių. Aukštutinėj Kanadoj nekurie sukilėliai buvo jau pakarti. Lambtonas greitai veik visus kalinius išleido. Tik aštuonius vadovaujančius sukilėlius jis ištrėmė į Vakarų Indiją. Jo nelaimei, ištrėmdamas tuos sukilėlius į Vakarų Indiją, jis peržengė savo teises. Anglijos vyriausybė tokių žygių neužgyrė, del ko jis tuojaus rezignavo.

Nors jis rezignavo iš gubernatoriaus vietos, tačiau Kanadoj pasiliko ant tiek ilgai, kad užteko jam laiko susipažinimui su esančia situacija. Kada sugrįžęs į Anglią savo patyrimus perdavė vyriausybei, pastaroji buvo priversta imtis atatinkamų žygių, kad sukilimai nepasikartotų.

Svarbiausiais Lambtono pasiūlymais buvo: siūlyti Aukštutinei Kanadai ir Žemutinei Kanadai susivienyti; suteikti Kanadai daugiau savivaldos, savivaldos, kuri nesusikirstų su Britanijos imperijos interesais. Kas liečia vidujinius Kanados reikalus, leisti jai pačiai juos ištaisyti.

Pirmą Durhamo grafo pasiūlymą įvykdė sekantieji Kanados gubernatoriai, Charles Poulett Thomson ir Lordas Sydenham. Thomsonui nebuvo sunku įtikinti Žemutinės Kanados gyventojus, kad būtų daug geriau susivienijus su Aukštutine Kanada, kadangi Žemutinė Kanada po sukilimo buvo palikta visai beteisė; jos konstitucija buvo suspenduota. Tačiau daug sunkiau buvo su Aukštutine Kanada. "Šeimynų šeimyna" bijojo, kad vienybė su Žemutine Kanada gali apkarpyti politinę jų galią. Thomsonui, tačiau, pavyko juos perkalbėti. Tokiu būdu, Britanijos parlamentas 1840 metais išleido įstatymą, pagal kurį abidvi Kanados 1841 metais buvo sujungtos į vieną. Šiemet sukanka lygiai 100 metų nuo tos vienybės įvykdymo.

Su antru pasiūlymu, tai yra, kad Kanadai būtų suteikta didesnė savivalda, buvo daug sunkiau. Britanijos vyriausybė buvo nerangi šiuo klausimu. Sekantis jos gubernatorius Kanadai, Sydenham, buvo atsakomingas tik prieš Britanijos vyriausybę. Jisai pirmininkaudavo Kanados Pildančiai Tarybai ir skaitėsi Kanados ministeriu pirmininku.

Bet kada jis 1842 metais mirė po didelio susitrenkimo puolant nuo arklio ir jo vieton buvo paskirtas Sir Charles Bogat, dalykai pakrypo gerojon pusėn. Viena, jis pats buvo kiek minkštesnis, o kita, del blogos sveikatos ne visuomet galėjo pirmininkauti Kanados Pildančiajai Tarybai. Taip tai jis pamažu paliko kaip ir tėmytoju iš šalies. O kuomet konservativų vyriausybė buvo sumušta, jis pakvietė liberalus ir įvedė principą, kad vyriausybę turi sudaryti tie žmonės, kurie turi daugumą seime, atstovaujančiam žmonės.

Taip tai pamažu Kanada įgavo daugiau savivaldos ir demokratijos, už ką kovojo Mackenzie ir Papineau. Nors jie nelaimėjo, tačiau jų kovos buvo atsakomingos už vėliau įvestas reformas. Už tai jie šiandien skaitomi pirmaisiais kovotojais už Kanados demokratiją.

* * * *

Sudeginimas Parlamento Rūmų

Kuomet 1841 metais Aukštutinė Kanada ir Žemutinė Kanada buvo suvienytos, Suvienyta Kanada neturėjo sostinės. Valdžia vienu kartu buvo Kingstone, kitu Montreale, trečiu Toronte ar Kvebeke, o kartais Ottawoj. 1849 metais seimas posėdžiavo Montreale. Tais metais Montrealę įvyko nepaprastas įvykis, kuris Kanados istorijoj užima svarbią vietą.

1847 metais Kanados gubernatoriaus vietą užėmė Elgino grafas. Lordas Elgin buvo lordo Durhamo žentas. Ir jis buvo nusistatęs įgyvendinti lordo Durhamo idėjas, kas liečia "atsakomingą valdžią" Kanadoje. Jam pritarė ir Britanijos ministeris pirmininkas lordas John Russel.

Kuomet lordas Elgin atvyko Kanadon, jis rado valdžioje vėl konservativus, nors seime jie turėjo labai mažą skaičių atstovų. Nežiūrint to, lordas Elgin šitą valdžią palaikė. Bet kada 1847 metais per visuotinus rinkimus konservativai buvo sumušti ir ir konservatyvų vyriausybė rezignavo, lordas Elgin pakvietė sudaryti vyriausybei liberalų vadus, Robert Baldwiną ir Louis Lafontaine, kurie ir sudarė vyriausybę.

Nors jie, kaip reformistai, buvo atsargūs su reformomis, tačiau ir tos menkos reformos, kurias jie užsimojo įvesti, sukėlė didelį triukšmą konservatyvų tarpe. Labiausia konservativams nepatiko taip vadinamas Rabellion Losses Bilius.

Kada pasireiškė 1837 metais reformistų sukilimas, o paskui 1838 metais betvarkė, tai tuo metu buvo sunaikinta nemažai turto. Dalį sunaikino sukilėliai, o dalį Britanijos kariuomenė. Daug to turto priklausė lojalistams, bet nemažai ir sukilėliams. Aukštutinėj Kanadoj dar prieš vienybę buvo pravestas įstatymas, pagal kurį buvo atlyginti visi nuostoliai. Šio biliaus tikslas buvo atlyginti nuostolius ir Žemutinės Kanados žmonėms. Bet konservativams šis bilius labai nepatiko. Kaipgi dabar atlyginti sukilėliams nuostolius, aiškino jie. Ir kada tas bilius buvo įneštas, jie sukėlė didelį triukšmą.

Gubernatorius lordas Elgin asmeniškai šiam biliui nepritarė, bet buvo nusistatęs užgirti, jeigu seimelis priims. Jis norėjo pasirodyti bešališku ir tokiu būdu suteikti Kanadai savivaldos pobūdį. Konservativams, tačiau, tas labai nepatiko. Jie pyko ant jo dar labiau, negu ant kitų.

(Bus daugiau)

Teisingiausios Žinios Apie Lietuvą Telpa Liaudies Balse.

ENGLISH SECTION

P. O. Station D, Box 44, Montreal, Que.

The Coming of Spring

The sun has risen higher and its warm rays have begun to warm us, and among us are formed new thoughts and ways.

With the last of the winter snow, dirty from smoke and soot, winter leaves us, bringing to an end our season of winter sports, dances, concerts and other indoor activities until next Fall. With the first warm days of May the world is being clothed anew, and we also turn to newer inspirations of outdoor life. The greater part of the Youth retire from their activities in the choir and concerts and turn their thoughts to life in the open until next Fall when they will again try to pick up from where they left off.

It is not pleasant to remember — but one must, the Youth are getting lazy. Those of you who are in the committee were placed there by us so that we could organize and plan through you for the benefit and honour of our people and we expect to carry on.

It is true, vacations are necessary. Some of us work in factories, others in offices, and still others are students and we are all glad to get a rest from it all. During the winter season all our evenings are also taken. There is the evening for the choir, sports, rehearsals, ect. and week after week goes by until winter is over. We are tired, but with the coming of Spring all these lessen and are replaced by trips, hikes and walks in the open air. Let us not fall back but continue our work together this Spring.

The Youth Section and Choir Committee, get together in the summer, plan for the comming season, discuss with other Youth organizations and with a strong will prepare yourself for all seasons. Do not melt like the snow! Do not fall back in your work but carry on with a will and energy.

At the same time let us not forget the English Section. Althought it is not always on time, in Summer it will be harder, the Editorial Staff will do all it can to have it appear once every month. But we need cooperation and articles and without them we cannot go on. So put your shoulders to the wheel and do not forget the English Section and your Youth Activities.

Editor.

Mother's Day

How often we forget the great part that Mothers play in our lives. "It is the hand that rocks the cradle, and not the sword, that rules the world." I don't remember who said that, but I heartily agree with him because since the child is father of the man, the character of the man depends to a large extent on his mother's influence during his childhood. Thus the mothers of yesterday have done a great deal towards the making of the great men of to-day.

Is it not fitting, therefore, that we should devote at least one day to mothers, a day which is for them alone? The day chosen, May 11th., is quite appropriate because it is in the Spring when the first flowers begin to bloom, and the world has changed into a new coat of green. Everyone feels happy and is oblivious of everything which marks nature's beauty. The sun shines brightly and seems to warm your very soul, and you feel friendly towards the whole world. With this feeling, a wormth steals over you, and you begin to think of those who are nearest and dearest to you. Now, who could be nearer and dearer than your mother who has always shielded and protected you? While thinking of you a mutual feeling creeps into her heart as she looks back into the past and in her mind pictures you in babyhood, then your childhood until she sees you as you are now, quite grown up, and with an air of independence about you.

How it must warm her heart to see that no matter where you are you remember her on Mother's Day by sending her flowers or a message of greetings. That little thing on your part makes up for all the sacrifices she made for you. Remember the time she cut up her best dress to make a party frock for you or the time she wore her hat another year so that you might have those new shoes?

She does not think of these things, or if she does, it is only with a smile, thinking that it was all worth while. Let us all try, then, to make life as pleasant as it can be for our mothers and wish them all the happiness for Mother's Day.

A. Matušinsky.

News of The Month

A few weeks ago an international concert was held at the M.R.T. Theatre to which the Jaunimo Chorus was invited. The concert was splendid and although it was to have been an international concert the Montreal Jaunimo Chorus performed the greater part of the program helped out here and there by the Russian Choir. The concert ended around six o'clock and from there a group of Liths dropped over at Killer's house for a cup of tea and stayed close to midnight telling ghost stories.

* * * *

And now here is a word for the reader. If any of you would be interested in hearing some hair raisers just drop over on a dreary night to the home of Bernie P. or George D. and your wish will be granted. The stories those two can tell! Well Frankinstein and Drakula are nothing once you hear Bernie and George making people wonder that maybe there are such things as ghosts. Yes — I belive there are!

* * * *

Ah, spring, and with it comes news of an operetta being prepared by the Montreal Jaunimo Chorus. What wonderful news and still more wonderful are the brains of P. Šuplevičius and B. Petronius for they are the two who wrote the operetta, "Aušrelei Auštant." The great day arrives at last, a beutiful Sunday afternoon. But what have we here? Why its a full house at the Czecoslovakian Hall awaiting for the strains of O Canada to open the program. The play was a sucess and left the people contented. The leading roles were beautifully portrayed by Steffi Minotas and Bernie Petronis, the honours of the supporting role go to George Dagis. I almost forgot to mention the orchestra. It was a great help to the choir and helped it over many a rough spot. To those who were unable to come due to circumstances byond our controll, we wish to extend our deepest sympathy.

* * * *

The next paragraph should be entitled "One Sunny Afternoon" or something similar to that title. Picture a beautiful Sunny Sunday afternoon and a group of teen aged youngster strolling merrily along. (Lovely picture isn't it.) Ah, but what's this? Oh stopping at George's house for a drink. They are out once more and strolling merrily along to the tune of "The Irish Washerwooman" sung a little off key (and members of the Jaunimo Chorus too!) Lovely day isn't it. But no, hold on a minute, it's getting dark. Funny it was sunny a second ago. Boom! Crash! Bang! Now what? Thunder!! A storm has just come and of all places too! They chose a path without any kind of protection, for miles around, to walk on. They run and how they run. And just as suddenly as it had started to rain it stopped. Oh, gee! it was only an April Shower. But let us look in on our friends. They are all comfortably seated, half dressed, at Donna's home and while their clotes are drying they are good naturedely drying their feellings about rain. Dear reader, this is no fiction story but true. I ought to know for I was one of the youngsters caugth in that April Shower.

* * * *

The Sunday following the Shower was Dedicated to Mother's Day. This was represented by a play entitled "Prie Motinos Kapo" written by Mrs. Juritis. A play worth Mentioning indeed! Bertha Juritis and Henry Šuplevičius were seen in the leading roles. They are both very young, not out of the public school yet, but a lot of talent. The play was a great success judged by the constant sniffing of women not mentioning a few men.

* * * *

Well folks the 24th. of May is coming nearer and nearer with each passing day and we are all looking forward to it for on that day we will see Toronto again represented by the Bangos Chorus. So here's hoping that they all get here safe and like Montreal just as much as we liked their city. With this wish I come to a close of another month.

Janet.

BUVĘS RUMUNIJOS karalius Karolis su savo Magda Lupesku Hamiltone, Bermudoj. Jie buvo išvyti iš Rumunijos, tačiau suspėjo išsivežti užtektinai aukso, kad užtektų gražiam gyvenimui. Jie apsistosią Kuboj.

Sidelines

by ART SCHOOP

The weather here in Montreal is very fine and it's so hot that the thermometer is bursting at 86 degrees, but that's not all, you should-Ooops so sorry my dear reader. I thought I was writing for the Liaudies Journal on how to wash dumpling's diper on a hot day. What I really want to tell you is that it is exatly one day before we Montrealers get blitzkrieked. And it shall be a great blitz at that, a hundred Torontonians strong are invading our great and proud city, bringing with them their most deadly weapon "The Blue Laws." But we are a stout crowd here and ready to mow down the invaders with good old Molson (that's beer) and then to put a kick into our defensive weapon we will top the former with Black Horse and finish them off with a seven cent bottle of KIK.

Next we will take them for a ride. We'll start off on St. James St. go straight an to Craig and land on Notre Dame without turning a corner. After the ride they'll feel kind of lost so it won't matter where we go; but what say we go to a dance, fine we are off. With a squeek of the brakes, we won't care if the brakes squeek or not it will have to be their car, we stop at one of our famous night spot. We are dancing. I look at my watch, it is ten minutes to twelve, the Toronto girl in my arms says to get her coat before the place closes to avoid the rush. Ready at all times I spring a new weapon and, to her surprise. I say "Listen beautifull, the night is still young, we can dance till the sun comes up and still avoid the rush."

This shocks her and now I know we have them helpless, but then even at war one must have a rest, so home we go and off to bed. Next time I see a Toronto face it is Sunday afternoon. The gang comes ready to repel the invader and one dop suggests that we go to a show. But the rest of the Montreal General War Staff looks at this person who suggested such an idea on a beautiful day like this. But the suggestion, only a mere suggestion, stummed the Torontonians and they all look dumbfounded. What, to go to a show on a Sunday! Why in Toronto you can't play a record without landing in Jail.

Then at night we go to some of the road sports for a few dances and the invader is completely powerless and when the time comes for them to go back to their home they are seen sending telegrams and here's one. "Dear Ma! I love Montreal and am going to be a prisoner of love — oops — I mean of war rather than go back."

LIAUDIES BALSAS
Rašo Tiktai Tiesą

Kiek yra dievų?

— Kiek yra dievų pasaulyje? — klausia kunigas vaiką tikybos pamokoj.

— Tūkstantis devyni šimtai ir keturiasdešimts vienas.

— Iš kur tiek daug gavai? — klausia supykęs kunigas.

— Ogi kiekvienais metais gimsta ir miršta po vieną . . . — skubiai atsako vaikas ir atsisėda.

Tikras Tinginys

— Ko tavo šuo, tupėdamas ant vietos, taip baisiai staugia?

— Nuo tingumo.

— Negalimas daiktas. Šunės nuo tingumo nestaugia. Gal jam ką skauda?

— Jis tupi ant dagio ir tingi pasikelti.

Rimta Priežastis

Kartą susipyko du draugu ir priėjo prie muštynių. Vienas sako:

— Neduodu tau į marmūžę vien dėl to, kad nenoriu susitepti rankas.

— O aš dėl to, kad esu Gyvulių Globos Draugijos pirmininkas.

TORONTO BANGOS CHORAS

Atvyksta Montrealan

JO

KONCERTAS

Atsibus

GEGUŽĖS (MAY) 24, 8 VAL. VAKARE

Programą pildys vien Bangos Choras. Bus choro dainų, solo, duetai -- vyrų ir moterų chorai, akrobatika, muzikos numeriai.

NEPRALEISKITE PROGOS SUEITI TORONTIEČIUS!

Čekoslovakų Salėje

415 ST. CATHARINE ST. E.

Kas Girdėti Toronto Mieste

Sūnų ir Dukterų Dr-jos 1-mos Kuopos Susirinkimas

Pereitą pirmadienį vakare, gegužės 19 d., Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 1-mos kuopos nuosavam name atsibuvo mėnesinis susirinkimas. Šiame susirinkime, taip kaip ir kiekviename minimos draugijos susirinkime, buvo apkalbėta visa eilė draugijos reikalais klausimų. Bet šis tas galima suminėti ir per spaudą.

* * * *

Moterys gražiai pasidarbavo. Draugė Linartienė išduodama raportą iš jų darbuotės pažymėjo, kad per 13 suruoštų vakarienių, padengus visas išlaidas, kuopai likosi $106 ir dar su centais. Tai tikrai didelė parama 1-mos kuopos namui. Bet tokios sumos padarymui reikėjo įdėti nemažai pasišventimo ir darbo. O tam planingam ir pelningam darbui vadovavo sugabios draugės Linartienė, Žižienė ir Antanaitienė. Taipgi daug joms pagelbėjo nemažas skaičius kitų draugijos narių.

* * * *

Vajininkai dar kruta. Draugas W. Folerta per susirinkimą pridavė 2 nauju nariu. Kitų vajininkų susirinkime nesimatė. Gal užimti naujų narių iešokijmu?

* * * *

Skundai. Pereitą susirinkimą irgi buvo pradėję reikštis vieši skundai ant sergančių narių, kas sudaro bereikalingų diskusijų ir net įžeidžiančių užsimetinėjimų. Draugijos konstitucijoj Skyrius II, Paragrafas 2, Pastaboje, pasakyta: "Skundus ant kuopos narių priduoda tų kuopų komitetams, kur randasi skundžiamasis." Kuopos komitetas, gavęs skundus, ištiria ar pamatuoti skundai, ir tik gerai dalyką ištyrus, keliami narių prasižengimai prieš draugijos konstituciją. Kad išvengti panašių nesusipratimų susirinkimuose, patartina kiekvienam draugijos nariui perskaityti sykį kitą konstituciją — gerai su ja susipažinti.

Kuopos Korespondentas

●

"Užpuolimas Ant Montrealo"

Pereitą sekmadienį po pietų Bangos choro nariai turėjo paskutinį pasitarimą šiam nepaprastam žygiui — vykimui į Montrealą pademonstravimui jojo meniškų gabumų.

Choristai geresniam pasisekimui Montreale, padarė nuodugnią peržvalgą iš atsibuvusių Toronte "repeticijų" — koncerto. Taipgi ir kitus galutinus prisiruošimus aptarė.

Bet ne vien tik choro nariuose liko kasdieniniu klausimu vykimas į Montrealą, bet veik visus Toronto lietuvius išjudino tas istorinis žygis. Kur neisi visur išgirsi: "Ar važiuoji į Montrealą." "Gaila, kad mano darbo sąlygos neleidžia vykti" ir tam panašių atbalsių.

Kaip atrodo, tai torontiečiai planingai ir skaitlingai ruošiasi "užpulti" Montrealą. Nors, žinoma, montrealiečiai padarė pirmą tokį didelį "užpuolimą" ant Toronto ir jiems reikia pripažinti didesnė garbė. Bet už tai torontiečiai "puls" Montrealą tris sykius daugiau, apie 100 asmenų, ir visi su automobiliais.

Torontiečiams nėra ko iškalno girtis apie būsimą "kovą" Montreale. Kaip pasirodys torontiečiai, gerai, ar blogai, tai tas palieka išspresti montrealiečiams.

Iki šiol montrealiečiai apie torontiečių "puolimą" ant jų veik tylėjo, matytis torontiečiai su savo drąsumu juos išgąsdino. Bet "mūšiui" praėjus montrealiečiai vistiek turės ką nors pasakyti.

O kad tas Bangos choro vadovybėje puolimas ant Montrealo duos didelę naudą kultūriniu atžvilgiu, tai nereikia abejoti, o ypač meno srityje.

●

Vestuvės

Aną šeštadienį, suėjo į šeimyniską gyvenimą, arba vienu žodžiu sakant — apsivedė, Jonas Kundrotas ir Genė Marcinkevičiutė. Vestuvės, kaip teko nugirsti, buvo didelės ir iškilmingos. Dabar tik jaunavedžiams reikia palinkėti gerų pasekmių ir laimingo gyvenimo.

Korespondentas

Reikia Visiems Būti Atsargiais Su Ugnimi

MCKENZIE ISLAND, Ont. — Štai koks šiurpus įvykis ištiko Cochenour Gold Mines darbininko L. Barten šeimyną. Barten su savo šeima gyveno išsinuomavęs ar nusipirkęs būdoje (šėkėj). Jis dirbo dienineje pamainoje, o jo moteris su trimis mažais vaikučiais būdavo namie. Vyriausiai mergaitei buvo trys metai, o jauniausiam berniukui septyni mėnesiai. Gegužės 8 d. apie antrą ar trečią valandą po pietų, laukdama savo vyro pareinant iš darbo, moteris išvalė ir kokiais ten juodais dažais nutepė pečių, kad gražesnis atrodytų. Paskui pakūrusi jį išsiskubino už kokio šimto pėdų į ežerą vandens parsinešti ir tuo pačiu sykiu užėjo pas kaimyną, kuris atstumu skyrėsi gal kokių 50 pėdų. Tuo tarpu, nepraslinkus kelioms minutėms, pamatė, kad josios "namai," toji šėkė, skęsta dūmuose ir patys namai dingsta liepsnos liežuviuose. Moteris isterijos pagauta nebeišmanė kas daryti ir pasileido tekina bėgti per mišką į kasyklą, kur dirbo jos vyras. Sako, dar girdėjusi liepsnos apimtus vaikučius klykiant.

Už valandukės toje vietoje, kur buvo šėkė, riogsojo krūva pelenų ir degėsių, kurių tarpe buvo ir trys maži lavoniukai. Mažasis berniukas buvo savo geležinėj lovutėj, gal būt motina jį buvo palikusi miegantį, vyresnioji mergaitė sukniubus ant žemės, rankutėmis užsidengusi veiduką, o vyresniosios trijų metų mergaitės nesuranda.

Nelaimės ištiktiems Bertenams vietiniai darbininkai gausiai suaukavo, nes visas jų turtas žuvo ugnyje, ir reiškė giliausią užuojautą. Teko girdėti, kad ir vyriausias kasyklos vedėjas, menedžeris, paskyrė jam 50 dolerių. Dabar ir kompanijos viršininkai rodo savo gerumą, bet jau per vėlu. Tą gerumą jie turėjo parodyti anksčiau, tinkamai žmogui už darbą atlygindami, kad jis būtų galėjęs gyventi žmogui pridaramuose namuose. Jei jo namai ir baldai būtų buvę tinkami, tai ir toji šiurpulinga nelaimė gal būt neįvykusi.

* * * *

Pas mus, Red Lake apylinkėj, jau pavasaris. Šiemet vandenys ledus išnešė daug anksčiau, negu pernai. O dabar jau medžiai sprogsta, rytmečiais ir paukštukai jau čiulbant pasigirsta. Atbunda gamta iš gilaus žiemos miego ir puošia žalumu aplinkui stūksančius kalnus. Tik vargdienio žmogaus gyvenimas dar vis palieka plikas ir niurus.

D. Balaišis

Palaikykite tuos biznierius, kurie skelbiasi L. B.

Tel. WA. 5370

Harry R. Ranks Company

GRABORIUS

Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby.

Laidotuvės net $55.00 pigiau

455-457 QUEEN ST. W. TORONTO

HAMILTONO KUNIGAIŠČIO, pas kurį skrido Hitlerio adjutantas Hessas, žmonos sesuo panelė Prunella Stack (kairėj) veda Moterų Sveikatos ir Grožio Lygos narių paradą Hamburge, Vokietijoj, 1938 metais.

Parėmė Winnipego Liet. Kliubą

WINNIPEG, Man. — Winnipego Lietuvių Kliubo Komiteto susirinkime kovo 10 d., apsvarstę svetainės išorinio remonto reikalą, nutarė svetainės namą iš oro šiek tiek aptaisyti, bet kadangi šįmet tenka susidurti su sunkesnėmis sąlygomis platesniame veikime del sukėlimo tam reikalui finansinio fondo, todel prieita išvados kreiptis į draugus del finansinės paramos.

Labai mums bus malonu vykdyti nutartą remonto darbą su draugų pritarimu ir parama, kurie labai puikiai atsiliepė, atsakydami į mūsų sumanymą, parėmė aukomis ir darbu prisidėjo prie minėto reikalo.

Štai, Kazys Urbonas, iš Flin Flon, Man., prisiuntė laišką ir Money Order sumoja $12.00, surinkęs tarp Flin Flon lietuvių. Draugai aukavo sekamai: Kazys Urbonas $4.00, J. Urbonas $2.00, M. Alishauskas $2.00, J. Radvila $2.00, J. Baltramejunienė $2.00. Savo laiške linki winnipegiečiams geriausių pasisekimų.

Antras laiškas gautas iš Red Lake, Man., per draugą A. Lapatą. Jis prisiuntė surinkęs aukų tarpe Red Lake ir Madson lietuvių $14.00. Draugai suaukavo sekamai: Po $1.00 aukavo: Juozas Narusevičius, M. Guoba, M. Deedas, K. Zalenas, A. Lapata, F. Paliliunas, V. Vytas, T. Valikonis, G. Zelvis, Tadas Juska, C. Malaske, P. Kontrimas, A. Adomaitis, K. Moisenko. Taipgi savo laiške linki geriausių pasisekimų darbuotis visuomenės reikalais. Tai puikūs ir draugiški atsiliepimai iš draugų Flin Flon, Red Lake ir Madson lietuvių.

Trečias laiškas gautas iš Bissett, Man., per daugą J. Samą, kuris prisiuntė surinkęs tarp Bissett Lietuvių $6.25. Aukavo draugai: Po $1.00 — J. Samas, A. Juzokas, P. Staniškis, Z. Staniškienė, A. Vasiliauskas ir C. D.; P. Shlonka aukavo 25 cnt. Irgi savo laiške linki winnipegiečiams geriausių pasekmių.

Tai dar ne viskas. Vietoj, per draugę E. Ginkuvienę, surinkta ant blankos $15.65. Draugė yra seniausia ir darbščiausia moteris lietuvių tarpe. Ji nesigailėjo savo jėgų pasidarbuoti pirmiaus svetainės pirkimo laike, taip pat ir dabar pirma sutiko tam reikalui pasidarbuoti. Atliko puikų darbą. Ištikrųjų draugei Ginkuvienei priklauso didelis kreditas. Per draugę Ginkuvienę aukavo sekanti draugai: A. Samalionis $2.00; po $1.00 aukavo: J. Markūnas, J. Matiukas, P. Kumpauskas, J. Zmejauskas, A. Petronis, L. Burba, M. Vidruk, M. Valunta, J. Radzevičius, ir K. E. Ginkai; po 50 cent. aukavo: T. Griška, B. Puodžiunas, B. Zukauskas, A. Jazokas, Jonas, Kisielius, J. Rubinskas; M. Jurkštatis aukavo 40 cnt.; S. Krisčius 25 cnt.

Tai yra puiki ir nuoširdi draugų parama. Už draugišką atsiliepimą pasidarbavusiems draugams ir aukotojams Winnipego Lietuvių Kliubo Komitetas ir visi lietuviai taria širdingą padėkos žodį.

Draugai, kurie atjaučiat ir pritariat tam reikalui, kad mes ir neatsišaukėm į kuriuos atskirai, taipgi kviečiame prie to prisidėti sulig išgalės. Mes būsime labai dėkingi.

Norintieji siųsti atskirai, prašome siųsti W. L. Kliubo finansų sekretoriaus J. G. Paliliūno vardu, 242 Magnus Ave., Winnipeg, Man.

J. G. Paliliunas
W. L. K. fin. sekret.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Šeimyniškas Pasilinksminimas

Šeštadienį, gegužės (May) 24 d., Sūnų ir Dukterų Draugijos svetainėje, 160 Claremont, atsibus smagi pramoga — **šokiai.** Pradžia 8 val. vakare.

Parengimų Komisija

Bereikalo išgastis

Laivas vidury jūros pradėjo skęsti. Vienas keleivis atbėga užduseęs pas kapitoną ir šaukia:

— Kapitone, kapitone!!! Mūsų laivas skęsta!

— O kas tau darbo? Tegul skęsta, juk ne tu esi jo kapitonas.

Ruoškimės Jubiliejiniam Leidiniui

Jau buvo spaudoj minėta, kad ateinantį spalio mėnesį sukaks 25 metai nuo pradėjimo leisti "Moterų Balsą." Nors "Moterų Balso" misija ir likosi perkelta į mūs esamus dienraščius, tačiau paminėjimas 25 metų nuo laikraščio pasirodymo yra svarbiu įvykiu mūs judėjime ir tam reikalinga tinkamo prisiruošimo.

Su pasirodymu "Moterų Balso," prasidėjo Amerikos lietuvių moterų progresyvis judėjimas. Moterų judėjimas nors lėtai, bet sistemačiai augo-bujojo ir pažangiai lietuvių visuomenei davė keletą kalbėtojų, redaktorių, žymių unijose darbuotojų, laikraščiams bendradarbių, vajininkų ir daugelį energingų visuomenininkų, ant kurių pečių rymo nemažai atsakomybės išlaikyme mūs spaudos ir įvairių organizacijų. "Moterų Balsas" suvaidino labai svarbų vaidmenį pažangiosios lietuvių visuomenės tarpe ir todel bus svarbu tąją sukaktį deramai atžymėti.

Moterų organizacijų centraliniai komitetai, su pagelba kolonijose moterų lokalinių kliubų, pasiryžo atžymėjimui "M. B," 25 metų sukakties, už to judėjimo vystymą kreditą atiduot ne kelioms atskiroms ypatoms, bet lyginai visoms atskiroms kolonijoms, kur tik buvo ir yra atskiri moterų kliubai bei draugijos.

Redakcinė komisija nors ir susideda iš dviejose kolonijose gyvenančių draugių, bet darbą susitvarkė ir mano, kad viskas eis sekmingai. Komisija prašo moterų organizacijų komitetų, idant patsai komitetas arba paskirta komisija nuodugniai apibudintų savo kolonijos kliubo bei draugijos veiklą. Reikia kiek galint aprašyt senesnių darbuotojų ir dabartinių veikėjų darbus, draugijos gyvavimo istoriją, kurios moterys prisidėjo prie draugijos tvėrimo, ką draugija savo gyvavimo laikotarpyj yra svarbaus nuveikus, kiek narių turi, kokia ateities veikimo programa ir tam panašiai. Labai svarbu, kad kliubai bei moterų chorai, aprašant savo veikimą, kartu prisiųst ir narių grupės paveikslą, pažyminę paveikslo visų narių vardus.

Jubiliejinis leidinys planuojama išleist žurnalo formato, ant geros popieros, su gražiomis iliustracijomis. Kopija parsiduos po 25 centus, bus bent 64 puslapių, spalvuotais viršeliais. Darbas bus didelis, bet žinant mūs moterų darbštumą, manome, kad bus lengvai įvykinamas.

Apart aprašymo vietos organizacijos veiklos, atskiros draugės yra prašomos parašyti iš savo atsiminimų arba bile kuriuo kitu klausimu, rišantis su moterų gyvenimu bei jų veikimu. Raštais jau laikas pradėt rūpintis, nes atėjus vasaros karščiams daugumoj kiek aptingstame, gi raštai reikės spaudai priduoti apie vidurį rugpiūčio mėnesio.

Kadangi jubiliejinis leidinys yra planuojama išleisti be skelbimų, tai sukėlimui lėšų jo išleidimui reikės pasirūpinti mūs kliubams bei atskiroms draugėms. Kur kliubo iždo pinigų yra, skirkim kiek iš iždo, nesant iždo pinigų, surengkime po parengimą ir pelną paskirkim žurnalo leidimui, parinkim kur galima aukų, užsisakykim, išanksto apmokant, platinimui. Nepraleiskim kolonijos nesukėlę tam tikslui bent kiek pinigų.

Raštus ir užsakymus siųskite K. Petrikienei 221 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Chicagos ir jos apielinkių raštus ir užsakymus siųskite J. Skeberdytei 2124 E. 68th St., Chicago, Ill., o jinai sutvarkiusi persiųs į Brooklyną, kur leidinys bus spausdinamas.

Pasitikim, jog šį atsišaukimą nuoširdžiai parems kolonijų veikėjos ir nuoširdžiai koperuos šiame darbe su Amerikos L. M. Tarybos ir Literatūros Draugijos Moterų Sekcijos Komitetu.

K. Petrikienė,
J. Skeberdytė
A. Jonikienė,
S. Sasna
E. Mizarienė,
O. Remeikienė,
E. Vilkaitė.

Ką Reiškia Bilijonas Dolerių?

Pirmutinis Amerikoj žmogus, kuris turėjo bilijoną dolerių, tai buvo John D. Rockfeller, jau miręs. Jeigu tą jo turtą paverstume auksu, tai būtų didžiulė krūva.

Viena kūbiška pėda aukso sveria 1,203 svarus, tai verta 270,514 dolerių ir 70 centų. Taigi vienas bilijonas auksinių dolerių svertų 4 milijonus 758 tūkstančius 430 svarų ir kervirtdalį. Tai būtų 237 ton. su virš (? — Red.). Jei iš to aukso nulietum ketvirt. pėdos storio buomą, tai tas buomas turėtų ilgio 3,955 pėdas ir pusę. O jeigu tą auksą sudirbtume į pinigus po 20 dolerių ir suguldytume tuos pinigus briaunomis plokščius prie vienas kito, tai jų linija nusitiestų per 5 milijonus 599 tūkstančius 218 pėdų ir 9 colius ilgio, arba 1060 angliškų mylių ir pusę, tai būtų 126 mylios toliau, negu Chicago nuo New Yorko. Bet jeigu tuos pačius pinigus plokščiomis dėtume prie vienas kito, tai gautume apvalą aukso štanginę 390,625 pėdų, arba 74 angliškų mylių ilgio. Jeigu iš to paties aukso išlietume lentą vieno colio storio ir 10 colių pločio, tai tokia lenta turėtų 54,777 pėdas ilgio, arba 10 angliškų mylių ir apie trešdalį.

Jeigu J. D. Rockfelleris būtų pradėjęs dirbti tą rytą, kada, pagal krikščionių tikybą, Kristus gimė ir būtų uždirbęs po $32.50 per savaitę ir jeigu nei vieno cento iš tų pinigų niekur nebūtų išleidęs, tai ir po šiai dienai jis dar neturėtų vieno bilijono dolerių.

Kaip galima pakęsti tokius žmones, kurie per mokyklas ir bažnyčias skelbia, kad kiekvienas žmogus Amerikoj galįs būti turčium, jeigu teisingai dirba ir taupo? Bilijonus susikrauna tik tie, kurie išnaudoja milijonus darbininkų, neturėdami nei mažiausio pasigailėjimo.

PRIEŠAKYJ, kairėj, sėdi nazių atašė prie Vokietijos ambasados Buenos Aires, Argentinoj, o dešinėj anglų atašė. Tur būt jie galvoja, kad būtų gerai sugrūsti nosį vienas kitam.

Tel. CRescent 4334

DR. DORA GORDON

DANTŲ GYDYTOJA

Kalba Lietuviškai

Valandos: 10—12 val. ryto, 2—6 val. p.p. ir 7—9 val. vak.

5136 PARK AVE. MONTREAL, QUE.

J. R. ROBILLARD

Generalis Kontraktorius

Tel. YOrk 1429

676 MOFFAT AVENUE

VERDUN, QUE.

Statau naujus, taisau ir perstatau sulig pageidavimo visokius namus.

Tel.: HA. 8477

Dr. J. O. Villeneuve

Venerinių Ligų Specialistas

Gydo siphilį, gonoreą ir tikrina kraują.

Ofiso valandos: 1 iki 9 v.v.

1107 St. Denis St., Montreal

Netoli Dorchester St.

Tel. PL. 9659 Gyv. DO. 5947

Advokatas

J. M. Rosenfeldas

Kalba Lietuviškai

Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.

20 St. James St. E. Kamb. 28

MONTREAL, QUE.

Tel.: LA. 4441

Daktaras H. Rosenfeld'as

Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.K.P.D. Gydytojas

KALBA LIETUVIŠKAI

Valandos: 2—4 val. po piet, 7—8 val. vak. ir sulyg susitarimo

4539 PARK AVE. MONTREAL, QUE.

Tel.: DO. 1000
DO. 2500

Valandos: 4 — 5 po piet ir sulig susitarimo

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Daru visokias operacijas ir peršvietimus (X-Rays). Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kaina.

201 ST. JOSEPH BLVD. WEST MONTREAL, QUE.